

MORAVSKÁ VYSOKÁ ŠKOLA OLOMOUC

Kabinet profesní přípravy

Iveta Krausová

System financování Moravského divadla Olomouc

The Funding System of the Moravian Theatre Olomouc

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Michaela Vaněčková, Ph.D.

Olomouc 2014

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a použila pouze uvedené informační zdroje.

v Olomouci

Vlastnoruční podpis

Děkuji Mgr. et Mgr. Michaele Vaněčkové, Ph.D. za odborné vedení bakalářské práce a dále také ekonomické náměstkyni Moravského divadla Olomouc Ing. Jitce Maninové za poskytnutí podrobných informací a podkladů.

ÚVOD.....	6
1 POJEM „KULTURA“	8
1.1 Kultura a financování v oblasti kultury.....	10
1.2 Vybrané zdroje financování	11
2 PRÁVNÍ FORMY PROFESIONÁLNÍCH DIVADEL V ČESKÉ REPUBLICE..	14
2.1 Občanské sdružení	16
2.2 Příspěvková organizace.....	16
2.3 Nadace a nadační fondy	16
2.4 Obecně prospěšná společnost.....	17
2.5 Fyzická osoba – živnost	17
2.6 Společnost s ručením omezeným	18
2.7 Akciová společnost	18
3 PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE.....	20
3.1 Příspěvková organizace územních samosprávných celků.....	20
4 MORAVSKÉ DIVADLO OLOMOUC, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE.....	23
4.1 Historie divadla	23
4.2 Základní údaje	26
4.3 Předmět činnosti a hlavní účel	27
4.4 Účetnictví	28
4.5 Rozpočet.....	28
4.6 Organizační struktura	29
5 PŘEHLED FINANČNÍCH ZDROJŮ MORAVSKÉHO DIVADLA OLOMOUC	31
5.1 Financování v roce 2009	31
5.2 Financování v roce 2010	32
5.3 Financování v roce 2011	33
5.4 Financování v roce 2012	35
5.5 Financování v roce 2013	36
5.6 Celkové srovnání příjmů v letech 2009 – 2013	38
6 MOŽNOSTI DALŠÍCH ZDROJŮ.....	40
6.1 Dotace z Evropské Unie.....	41

6.2	Dary.....	42
6.3	Sponzoring	42
6.4	Merchandising.....	43
6.5	Spolupráce s jinými kulturními institucemi	43
	ZÁVĚR	44
	ANOTACE	46
	LITERATURA A PRAMENY	47
	SEZNAM ZKRATEK	50
	SEZNAM OBRÁZKŮ.....	51
	SEZNAM TABULEK	52
	SEZNAM PŘÍLOH.....	53
	PŘÍLOHY	54

ÚVOD

Celoživotní zájem o divadlo v nejširším pojetí mě motivoval k výběru tématu a následně k tvorbě bakalářské práce.

Kultura je velmi důležitou složkou lidské společnosti, je proto ve všeobecném zájmu udržovat takové organizace, jejichž snahou je kulturu zachovat, popřípadě dále rozvíjet.

Nejčastěji používanou právní formou organizací zabývajících se ochranou kulturních památek je příspěvková organizace. Příspěvkové organizace bývají převážně neziskové (v případě ziskovosti je ze zákona nutno tento zisk použít pouze na hlavní činnost organizace) a finance na svůj provoz získávají od státu, kraje či obce.

Účelem zakládání těchto organizací je správa, ochrana a prezentace movitých i nemovitých kulturních památek, jež je nutno zachovat, aby předaly svůj odkaz také nastávajícím generacím. Naneštěstí je s uskutečněním tohoto záměru spjata značná finanční náročnost.

V období stávajícího roku stále ještě doznívá finanční krize. Stát sice již pomalu upouští od zavedených úsporných opatření, avšak úspora v oblasti kultury dosud přetrvává. Je proto důležité obrátit se i na jiné možné zdroje financování.

Cílem této práce je poskytnutí přehledu finančních zdrojů příspěvkové organizace Moravské divadlo Olomouc (konkrétně zdrojů zajišťujících provoz a realizaci) v období posledních 5 let (2009 – 2013) a následný návrh dalších možností zdrojů, které divadlo dosud nevyužívá. Období 5 let bylo vybráno z důvodu nejkratšího období použitelného pro věrohodný výzkum.

Bakalářská práce je rozdělena na dvě části a je v ní použito metody analýzy a komparace. V první, teoretické části je věnována pozornost kultuře – jejímu definování a vztahu k financování organizací zaměřených na kulturní oblast. Navazuje výčet možných právních forem profesionálních divadel v České republice a podrobnější charakteristika té nejčastěji využívané formy, jejímž zástupcem je i Moravské divadlo Olomouc, příspěvkové organizace. Dále jsou zde uvedeny konkrétní informace

o instituci, její stručná historie, předmět činnosti a hlavní účel, legislativa a organizační struktura.

Druhá, praktická část obsahuje popis a srovnání příspěvků na provoz, příjmů a mimořádných dotací od zdrojů po jednotlivých letech a výsledné shrnutí těchto příjmů v celém zkoumaném období. Následuje návrh dalších možností zdrojů financování provozu, navazující a rozšiřující tento přehled o další možné zdroje včetně konkrétních příkladů, jak by tyto zdroje divadlo mohlo využít.

1 POJEM „KULTURA“

Definováním výrazu „kultura“ se zabývá mnoho odborných publikací, jelikož pohled na tento pojem může být různorodý. Díky tomu také existuje velké množství názorů na tuto tematiku. Následující text uvádí nejrozšířenější z nich.

Antropologický pojem „kultura“

Pojem „kultura“ vznikl již v antickém starověku z latinského výrazu „colo“, resp. „colere“, a používal se ve spojení s obděláváním zemědělské půdy (agri cultura). Až římský filosof Marcus Tullius Cicero položil základ pojetí kultury jako charakteristiky lidské vzdělanosti, když ve svém díle Tuskulské hovory uvedl: „cultura animi autem philosophia est“. Znamená to „filosofie je kultura ducha“.¹

Výrazný zvrat v chápání pojmu „kultura“ přinesl do německy mluvících zemí historik Gustav Friedrich Klemm a do anglosaských zemí antropolog Edward Burnett Tylor, který na Klemm navazuje. Tylor vytvořil první formální antropologickou definici kultury²: „Kultura nebo civilizace [...], je komplexní celek, který zahrnuje znalosti, víru, umění, morálku, právo, zvyky, a jakékoliv další schopnosti a obyčeje, které člověk získal, jako člen společnosti.“³

Antropologie chápe kulturu jako soubor artefaktů, sociokulturních regulativů⁴ a ideí, které si členové určité společnosti mezi sebou sdílejí a předávají.⁵

Antropologické pojetí definuje kulturu ve dvou rovinách, a to v obsáhlejších pojetí, jako proces kulturní emancipace jedince a lidské společnosti, a v užším pojetí, jako specifickou sféru společenského života. Užší pojetí je z ekonomického pohledu významnější, jelikož se vztahuje na oblast umění, ochrany kulturních hodnot, atd.⁶

¹ Srov. SOUKUP, V., *Přehled antropologických teorií kultury*, s. 13-14.

² Srov. tamtéž.

³ TYLOR, E. B., *Primitive Culture, Vol. 1 Researches into the Development of Mythology, Philosophy, Religion, Art, and Custom*, s. 1.

⁴ Regulativ sociokulturní = soubor předpisů, norem, hodnot, pravidel a vzorů chování.

⁵ Srov. SOUKUP, V., *Přehled antropologických teorií kultury*, s. 202.

⁶ Srov. ŠKARABELOVÁ, a kol., *Ekonomika kultury a masmédií*, s. 10.

Antropologický význam kultury zahrnuje veškeré kulturní chápání, ať je to kultura ve smyslu umění (divadla, výstavy, hudba, koncerty, aj.) nebo ve smyslu národa (víra, morálka, tradice, obyčeje, aj.). Je to široce obsáhlé pojetí, jemuž svými definicemi přispívali odborníci z nejrůznějších oborů – filosofové, antropologové, historikové, psychologové, sociologové, a další. Dalo by se o něm říci, že je obecné.

Konkrétněji pojala definici kultury organizace UNESCO.

Pojem „kultura“ podle UNESCO

Významnou definici vytvořila Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu UNESCO⁷: „Kultura by měla být považována za soubor výrazných duševních, hmotných, intelektuálních i citových rysů společnosti nebo sociální skupiny, a měla by zahrnovat kromě umění a literatury i životní styl, způsoby soužití, hodnotové systémy, tradice a víry.“ „Tato definice odpovídá závěrům Světové konference o kulturní politice, Světové komise o kultuře a rozvoji a Mezivládní konference o kulturních politikách pro rozvoj.“⁸

Je očividné, že při vytváření definice čerpal UNESCO z antropologických pohledů, avšak podíváme-li se na ni detailněji, je patrné, že na rozdíl od onoho rozsáhlého antropologického pojetí se UNESCO konkrétněji zaměřuje na společnost a sociální skupiny.

Pojem „kultura“ podle Ministerstva kultury ČR

V České republice definici kultury uvedlo Ministerstvo kultury ČR ve své publikaci Státní kulturní politika České republiky. Zde lze najít velké množství různých definic, následující bývá považována za základní: „Kultura je významným faktorem života občanské společnosti, který podstatnou měrou napomáhá její integraci jako celku. Přispívá k rozvoji intelektuální, emocionální i morální úrovně každého občana a plní v tomto smyslu výchovně vzdělávací, socializační, enkulturační (osvojení si kultury), významné kreativní a hodnototvorné funkce. Kultura je prostředkem přenosu informací mezi generacemi a utváří základní identitu jedince. Propojuje

⁷ UNESCO = United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

⁸ General Conference Adopts Universal Declaration on Cultural Diversity, *UNESCO - General Conference* [online], <http://www.unesco.org/confgen/press_rel/021101_clt_diversity.shtml>.

Českou republiku s vnějším světem, zároveň ji však z něj i vyděluje; charakterizuje ji v porovnání s ostatními státy.“⁹

Definice pojmu kultury podle Ministerstva kultury ČR je, dle mého názoru, nejsrozumitelnější a nejvíce vystihuje téma této práce, jelikož je konkrétně zaměřena na Českou republiku a na její obyvatele jako jedince.

1.1 Kultura a financování v oblasti kultury

Mnoho lidí si klade otázku, čím jsou organizace zabývající se kulturou tak cenné, že je potřeba do nich vkládat finance, zvláště v dnešní době sice doznívající, avšak stále ještě značné finanční krize. Tato skutečnost je logická, podíváme-li se na Maslowovu pyramidu potřeb, můžeme potřebu kulturně se vzdělávat zařadit až na samotný vrchol této pyramidy, z čehož vyplývá vnitřní potřeba finančně obdarovávat spíše organizace přinášející zabezpečení nedostatkových potřeb¹⁰.

Na toto téma vznikl v MF DNES rozhovor s italským profesorem kulturní ekonomie Pierem Luigim Saccem. Profesor P. L. Sacco je děkanem Faculty of Arts, Markets and Heritage IULM Milan, který v říjnu roku 2013 přijel do Prahy debatovat o inovaci ekonomiky kulturními obory. V tomto rozhovoru zmiňuje, že ekonomika kultury, neboli jak sám říká kreativně kulturní průmysl je téma, které ekonomové dlouhou dobu zanedbávali, jelikož se jim kultura nezdála ekonomicky zajímavá a měli ji za obor, který umí peníze jen pohlcovat a neobejde se bez dotací. Změna podle něj nastala díky revoluci, a to nejen technologické, ale i sociální. „Ze sociálního pohledu v Evropě od poloviny 19. stol. vznikla potřeba masové kultury, což je důsledek industrializace. Ale technologie pro to vhodné vznikly až počátkem 20. stol., jako fotografie, hudební nahrávače a nosiče, rádio, moderní tisk a film. Ekonomové tudíž ve století, během kterého se formovala ekonomická teorie, žili ve světě, v němž průmysl neobsahoval kulturu, a kultura nebyla průmyslová. Ekonomové dlouho kulturu viděli jako státem dotovaný obor. A ani po tom spojení nikdo netoužil z obav před komercializací kultury. Jediný, kdo s tímto spojením neměl problém, byly

⁹ *Státní kulturní politika České republiky 2009-2014*, s. 29.

¹⁰ Nedostatkové potřeby v Maslowově pyramidě potřeb = fyziologické potřeby, potřeba bezpečí a jistoty, společenské potřeby, potřeba uznání.

Spojené státy. Na počátku 20. stol. v rozkvětu průmyslové a kulturní revoluce, potřebovali rozvinout nejen průmysl, ale i národní identitu, kterou rozvinuli v kulturním průmyslu.¹¹ Dále udává, že existují kulturní obory, které sice nejsou průmyslem, ale jsou velmi důležité pro vznik obsahu. Řadí sem vizuální umění, živá představení nebo historické umělecké dědictví v muzeích. Jsou to taková centra výzkumu a rozvoje, kde vznikají nové trendy, které se posléze využívají v kulturním průmyslu. Profesor Sacco také tvrdí, že lidé, kteří mají velké kulturní vyžití, se psychicky budou cítit bohatší než lidé, kteří se o kulturu příliš nezajímají. Jako příklad udává studii z institutu Karolinska ze Stockholmu, kdy pacienti trpící onkologickým onemocněním s aktivním vztahem ke kultuře měli trojnásobně větší šanci přežít než ti, kteří si kultury vůbec nevšimli. Kultura má podle něj také vliv na sociální klid v neklidných čtvrtích měst, jelikož tam, kde fungují kulturní centra, se daleko hůře prosazuje xenofobie.¹²

Z článku vyplývá, že ačkoliv je financování kulturních aktivit a organizací nákladné, je důležité jej zachovat a zabezpečit tak jejich provoz, jelikož, ač to na první pohled nemusí být zřejmé, je kultura velmi důležitým prvkem v lidském životě a ve fungování společnosti. Naneštěstí je na kulturu a umění pohlíženo pouze jako na jakýsi zdroj zábavy, který ve vztahu k ekonomickému přínosu hraje jen okrajovou roli. Také kvůli nedostatku nástrojů měřících přínos kultury pro ekonomiku zatím nelze podat věrohodný důkaz, který by toto tvrzení náležitě vyvracel.

1.2 Vybrané zdroje financování¹³

Tato kapitola obsahuje podrobnější informace o nejčastěji využívaných zdrojích financování kulturních organizací. Jsou to dotace, dárcovství a sponzoring. Naneštěstí kulturní organizace nedokáží „přežít“ pouze z vlastního výdělků, je tedy nutné zabezpečit jejich fungování i z těchto zdrojů.

¹¹ KOUBOVÁ, Kateřina, Zpívejte, chod'te do divadla, pomůžete ekonomice, říká italský profesor, *IDNES.cz: Ekonomika* [online], <http://ekonomika.idnes.cz/rozhovor-s-profesorem-pier-luigi-saccem-fdk-/ekonomika.aspx?c=A131030_122747_ekonomika_fih>.

¹² Srov. tamtéž.

¹³ Srov. PROJEKTOVÁ A ROZVOJOVÁ AGENTURA, A.S, *Komparace systémů finanční podpory kultury v ČR s vybranými vyspělými státy* [online], s. 8-16, <<http://www.mkcr.cz/assets/kulturni-politika/Studie-a-analyzy/Komparace-systemu-financni-podpory-kultury-v-CR-s-vybranymi-vyspelymi-stat.pdf>>.

Dotace

V České republice udělují dotace ministerstva, krajské a obecní úřady a fondy státní správy nebo samosprávy. Výši těchto dotací upravuje zákon č. 475/2013 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2014 a o změně zákona č. 504/2012 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2013, ve znění zákona č. 258/2013 Sb.

Dotace je specifickou formou financování. Je to forma poskytnutí určitého množství finančních prostředků, které mohou, ale nemusí být stanoveny ke konkrétnímu účelu. Dotace je veřejná podpora projektu. Velice podobná forma financování jsou granty, které jsou na rozdíl od dotací účelovější a specifičtější. K jejich získání je potřeba vynaložit větší úsilí a hlavně čas.¹⁴

Komu jsou dotace určeny, upravuje listina s názvem Zásady vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky nestátním neziskovým organizacím ústředními orgány státní správy. Jedná se konkrétně o občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti, účelová zařízení registrovaných církví a náboženských společností, další právnické osoby, jejichž hlavním předmětem činnosti je poskytování zejména zdravotních, kulturních, vzdělávacích a sociálních služeb a k poskytování sociálně právní ochrany dětí, a fyzické osoby, které takové služby nebo sociálně-právní ochranu dětí poskytují a nadace a nadační fondy. Dotace se poskytují na realizaci projektů, které přispívají k naplňování cílů státní politiky.¹⁵

Ministerstvo kultury České republiky

Co se týče dotací v oblasti kultury, ze strany státu jedná ve věci podpory veřejných kulturních služeb Ministerstvo kultury České republiky. Veřejné kulturní služby jsou dle zákona definovány jako: „služby spočívající ve zpřístupňování umělecké tvorby a kulturního dědictví veřejnosti a v získávání, zpracování, ochraně, uchování a zpřístupňování informací, které slouží k uspokojování kulturních, kulturně výchovných nebo kulturně vzdělávacích potřeb veřejnosti.“¹⁶ Je tedy ústředním orgánem pro „umění, kulturně výchovnou činnost, kulturní památky, pro věci církví a

¹⁴ Dotace, *Ifinancovani.cz* [online], <<http://www.ifinancovani.cz/dotace>>.

¹⁵ Zásady vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky nestátním neziskovým organizacím ústředními orgány státní správy, *Příloha k usnesení vlády ze dne 1. února 2010 č. 92*, <<http://www.mkcr.cz/assets/literatura-a-knihovny/Zasady.pdf>>.

¹⁶ §2, zák. č. 203/2006 Sb., o některých druzích podpory kultury a o změně některých souvisejících zákonů.

náboženských společností, pro věci tisku, včetně vydávání neperiodického tisku a jiných informačních prostředků, pro přípravu návrhů zákonů a jiných právních předpisů pro oblast rozhlasového a televizního vysílání, pro provádění autorského zákona a pro výrobu a obchod v oblasti kultury.“¹⁷

Dárcovství

Dárce neziskovému sektoru se v ČR může stát fyzická osoba, fyzická osoba s přiděleným identifikačním číslem (živnostník, podnikatel) nebo právnická osoba.

Pokud je dárce fyzická osoba, v případě, že je celková hodnota darů v daném roce vyšší než 2% základu daně nebo činí alespoň 1.000 Kč, může odečíst výši daru ze svého základu pro výpočet daně. Maximální odečtená hodnota přitom nesmí přesáhnout 10% základu daně. Dar musí být věnován na takový účel, který je zmíněný v § 15, odst. 1, zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

Je-li dárce právnická osoba, výčet účelů, kterým je možné dar věnovat, aby mohl dárce čerpat zvýhodnění při zdanění je zaznamenán v §20, odst. 8, zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Základ daně lze v takovémto případě snížit nejvíce o 5% ze základu daně, pokud je celková hodnota daru vyšší než 2.000 Kč.¹⁸

Sponzoring

Sponzoring je „komunikační technika umožňující koupit či finančně podpořit určitou událost, pořad, publikaci a různá díla tak, že organizace získá příležitost prezentovat svou obchodní značku, název či reklamní sdělení. Sponzor dává k dispozici finanční částku nebo věcné prostředky a za to dostává protislužbu, která mu pomáhá k dosažení marketingových cílů.“¹⁹

Dá se říci, že dárcovství i sponzoring mají společný účel, a to darování, např. finančních prostředků. Hlavním rozdílem mezi nimi je doba trvání. Sponzoring probíhá delší dobu, je kontinuální, zatímco dar je jednorázový výdaj. Dalším rozdílem je skutečnost, že dárce poskytuje svůj dar pouze jako tzv. „dobrý skutek“ nebo „pro dobrou věc“, sponzor za svou podporu očekává protislužbu ve formě reklamy, propagace, apod.

¹⁷ Působnost ministerstva, *Ministerstvo kultury* [online], <<http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=36>>.

¹⁸ Srov. VYSEKALOVÁ, J. a J. MIKEŠ, *Reklama: jak dělat reklamu*, s. 18.

¹⁹ Srov. tamtéž.

2 PRÁVNÍ FORMY PROFESIONÁLNÍCH DIVADEL V ČESKÉ REPUBLICE

Veřejné provozování profesionální umělecké činnosti je prospěšná činnost, která má v každém státě své specifické podmínky. V následující kapitole jsou uvedeny jednotlivé právní formy profesionálních divadel v České republice se stručným popisem každé z nich. V závěru se nachází tabulka se statistickými informacemi o počtu divadel jednotlivých právních forem v České republice.

Při zakládání veřejné umělecké činnosti za účelem dosažení příjmu je na výběr ze dvou možností – provozovat představení jako jedinec a nebo, pokud je realizace produkce náročnější a je potřeba více lidí, založit právnickou osobu. V případě volby právnické osoby je možné zvolit mezi tzv. „komerční“ a „neziskovou“ sférou.²⁰

„Nezisková“ sféra

V kulturní oblasti je tzv. „nezisková organizace“ nejčastěji zastoupenou skupinou. Pojem „nezisková organizace“, v angličtině „non-profit organization“, bývá definován nejrůznějšími způsoby. Tím nejznámějším a mezinárodně uznávaným způsobem je strukturálně-operativní definice podle profesora Lestera M. Salamona. Podle něj musí mít neziskové organizace 5 základních vlastností.²¹ Jsou:

1. institucionalizované (Organized),
2. soukromé (Privat),
3. neziskové (Non-profit-distributing),
4. samosprávné (Self-government),
5. dobrovolné (Voluntary).²²

V České republice se vychází z definice, která je uvedena v zákoně č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů, §18, odstavec 7. Zde je popsáno, že neziskovou organizací rozumíme organizaci (charakteru právnické osoby), která nebyla založena či

²⁰ Srov. Základní informace o možných právních formách provozování profesionální umělecké činnosti v ČR, *Edice Box* [online], s.1, <<http://host.divadlo.cz/box/clanek.asp?id=5768>>.

²¹ Srov. ŠKARABELOVÁ, S. a kol, *Když se řekne nezisková organizace*, s. 7.

²² Srov. SALAMON, L. M. a H. K. ANHEIER, In search of the non-profit sector. I: The question of definitions, *Voluntas: International Journal of Voluntary and Non-profit Organization*, s. 1.

zřízena za účelem výdělečné činnosti.²³ Dále v témže zákoně §18, odstavec 8, nalezneme výčet organizací, které spadají do neziskového sektoru. Jsou to občanská sdružení včetně odborových organizací, politické strany a politická hnutí, registrované církve a náboženské společnosti, veřejné vysoké školy, veřejné výzkumné instituce, školské právnické osoby podle zvláštního právního předpisu, obce, organizační složky státu, kraje, příspěvkové organizace, státní fondy a subjekty o nichž tak stanoví zvláštní zákon.²⁴

„Komerční“ sféra

Komerčními subjekty bývají většinou označovány právnické osoby založené za účelem tvorby zisku, jejichž předmětem podnikání může být i umělecká činnost.²⁵

Podle nového občanského zákoníku, který nabyl účinnosti dne 1. 1. 2014, je právnická osoba definována takto: „Právnická osoba je organizovaný útvar, o kterém zákon stanoví, že má právní osobnost, nebo jehož právní osobnost zákon uzná. Právnická osoba může bez zřetele na předmět své činnosti mít práva a povinnosti, které se slučují s její právní povahou.“²⁶ „Právní osobnost je způsobilost mít v mezích právního řádu práva a povinnosti.“²⁷

Nejčastěji užívanou formou pro provoz umělecké činnosti bývá společnost s ručením omezeným a akciová společnost, jelikož mohou být založeny i za jiným účelem než je podnikání. Jiné obchodní společnosti, jako např. komanditní společnost nebo veřejně prospěšná společnost, tuto možnost nemají.²⁸

²³ Srov. REKTORÍK, J., a kol., *Organizace neziskového sektoru*, s. 39.

²⁴ §18, odst. 8, zák. č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů.

²⁵ Srov. Základní informace o možných právních formách provozování profesionální umělecké činnosti v ČR, *Edice Box* [online], s.1, <<http://host.divadlo.cz/box/clanek.asp?id=5768>>.

²⁶ §20, odst. 1, předpis č. 89/2012 Sb., Zákon občanský zákoník.

²⁷ §15, odst. 1, předpis č. 89/2012 Sb., Zákon občanský zákoník.

²⁸ Srov. Základní informace o možných právních formách provozování profesionální umělecké činnosti v ČR, *Edice Box* [online], s.1, <<http://host.divadlo.cz/box/clanek.asp?id=5768>>.

2.1 Občanské sdružení

Občanským sdružením můžeme myslet spolky, svazy, kluby, nepolitická hnutí nebo jiné formy sdružení občanů nepolitického charakteru. Může mít dokonce podobu skupinky přátel, která se věnuje nějakému zájmu. Občanské sdružení je jednou z nejobvyklejších forem neziskových subjektů.²⁹ Ministerstvo vnitra ČR udává informaci, že ke dni 31. 12. 2013 bylo v České republice 95.382³⁰ aktivních občanských sdružení. V divadelním sektoru tuto formu užívají hlavně amatérské a poloprofesionální divadelní soubory, jelikož její založení je nejméně náročné. Existuje však i pár výjimek, kdy tuto formu využívají i některá profesionální divadla.

Občanské sdružení upravuje zákon č. 83/1990 Sb. o sdružování občanů, ve znění zákona č. 300/1990 Sb., zákona č. 513/1991 Sb. a zákona č. 151/2002 Sb.³¹

Příkladem občanského sdružení, které se zabývá divadelní činností je např. pražské Divadlo Nablízko, o.s., v Olomouci je to pak Divadlo Tramtárie, o.s.

2.2 Příspěvková organizace

Příspěvkovým organizacím je věnována kapitola 4 Příspěvkové organizace.

2.3 Nadace a nadační fondy

Nadace je dle Nového občanského zákoníku založena: „[...] k trvalé službě společensky nebo hospodářsky užitečnému účelu. Účel nadace může být veřejně prospěšný, spočívá-li v podpoře obecného blaha, i dobročinný, spočívá-li v podpoře určitého okruhu osob určených jednotlivě či jinak.“³²

²⁹ Srov. KREJČÍ, H., *Základní typy právních forem profesionálních divadel v České republice a jejich vliv na proces řízení*, s. 105.

³⁰ Údaj se nachází na stránkách Ministerstva vnitra ČR, konkrétně v seznamu občanských sdružení.

³¹ Srov. KREJČÍ, H., *Základní typy právních forem profesionálních divadel v České republice a jejich vliv na proces řízení*, s. 105-106.

³² §306, odst. 1, zákon č. 89/2012 Sb., Zákon občanský zákoník.

Nadační fondy bývají zakládány k témuž účelu jako nadace, avšak na rozdíl od ní jsou považovány za útvary dočasného charakteru.³³

2.4 Obecně prospěšná společnost

Obecně prospěšnou společnost lze zařadit mezi typické právní formy nestátních neziskových organizací. Postavení a právní poměry ustanovuje obecně prospěšné společnosti (dále jen o.p.s.) zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech. Tento zákon definuje o.p.s. jako právnickou osobu, která „poskytuje veřejnosti obecně prospěšné služby za předem stanovených a pro všechny uživatele stejných podmínek a její hospodářský výsledek (zisk) nesmí být použit ve prospěch zakladatelů, členů jejich orgánů nebo zaměstnanců a musí být použit na poskytování obecně prospěšných služeb, pro které byla obecně prospěšná společnost založena.“³⁴ Příkladem divadla s právní formou obecně prospěšné společnosti je Dejvické divadlo, o.p.s.

2.5 Fyzická osoba – živnost

Živnost je soustavná podnikatelská činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem a na vlastní odpovědnost, za účelem tvorby zisku. Dle nařízení vlády č. 469/2004 Sb. v příloze 4 je jako živnost volná uvedeno pořádání kulturních produkcí a zábav (tzn. i divadel). Pokud veřejnou uměleckou činnost provozuje jedinec (např. herec), nepotřebuje živnostenské oprávnění, pouze uzavírá s pořadatelem smlouvu podle Autorského zákona.³⁵

³³ Srov. FRIŠTENSKÁ, H. et al, *Průvodce Občanským zákoníkem pro nadace a nadační fondy* [online], s. 10, <http://obcanskyzakonik.justice.cz/fileadmin/user_upload/informacni_brozury/Pruvodce-obcanskym-zakonikem-pro-nadace-a-nadacni-fondy_fd-_5_.pdf>.

³⁴ §2, odst. 1, zák. č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech.

³⁵ Srov. Základní informace o možných právních formách provozování profesionální umělecké činnosti v ČR, *Edice Box* [online], s. 9, <<http://host.divadlo.cz/box/clanek.asp?id=5768>>.

2.6 Společnost s ručením omezeným

Tento typ právní formy bývá přednostně zakládán za účelem podnikání, lze jej však založit i za jiným účelem, např. pro zajištění divadelní činnosti. V případě divadel rozlišujeme dva typy společnosti s ručením omezeným. U prvního typu těchto společností je úplným vlastníkem obec – např. Divadlo Šumperk, s.r.o. Druhým typem jsou společnosti, kde je obec pouze majoritním vlastníkem a určitý podíl mají i soukromé právnické či fyzické osoby – např. Městské divadlo v Mostě. Existují také další subjekty založeny či vlastněny pouze soukromými právními či fyzickými osobami (Divadlo bez zábradlí, Divadlo Na Fidlovačce, Divadlo Bolka Polívky), avšak tyto subjekty nemají nárok na financování z veřejných rozpočtů.³⁶

2.7 Akciová společnost

„Akciovou společností je společnost, jejíž základní kapitál je rozvržen na určitý počet akcií.“³⁷ Kvůli své struktuře a složitosti není akciová společnost příliš vhodná pro provozování divadelní činnosti. Lze ji použít především v případě komerčního typu divadla³⁸ – např. Divadlo Broadway, a.s.

Nelze s naprostou jistotou říci, která z výše uvedených právních forem je pro profesionální divadlo v České republice tou nejlepší nebo naopak, ale díky informacím z Národního informačního a poradenského střediska pro kulturu (NIPOS) můžeme konstatovat, které formy profesionálních divadel bývají při jejich vzniku nejčastěji voleny. Následující údaje byly střediskem sesbírány v roce 2012.

³⁶ Srov. KREJČÍ, H., *Základní typy právních forem profesionálních divadel v České republice a jejich vliv na proces řízení*, s. 121.

³⁷ §243, odst. 1, zák. č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích.

³⁸ Srov. Základní informace o možných právních formách provozování profesionální umělecké činnosti v ČR, *Edice Box* [online], s. 13, <<http://host.divadlo.cz/box/clanek.asp?id=5768>>.

Tab. č. 1 – Počet divadel jednotlivých právních forem v ČR v roce 2012³⁹

Zřizovatel	Právní forma	Počet divadel	Stagiony	Počet divadel celkem
MK, MŠMT, kraj, obec, město	p.o.	39	38	77
Občanská sdružení a jiné subjekty	o.s.	54	6	60
	o.p.s.	17	6	23
Podnikatelé a podnikatelské subjekty	s.r.o.	16	10	26
	a.s.	1	3	4
	FO	26	1	27
Celkem		153	64	217

Celkový počet divadel zřizovaných Ministerstvem kultury ČR, Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR, kraji, obcemi a městy je 39. Celkový počet divadel a divadelních seskupení zřizovaných občanskými sdruženími a jinými subjekty je 71, z toho 54 divadel jsou občanská sdružení a 17 divadel jsou obecně prospěšné společnosti. Celkový počet divadel a divadelních seskupení zřizovaných podnikateli a podnikatelskými subjekty je 43, z toho 16 divadel jsou společnosti s ručením omezeným, 1 divadlo je akciová společnost a 26 divadel má živnostenské oprávnění (fyzická osoba). Celkový počet divadel stagionového typu, tj. bez vlastního profesionálního divadelního souboru je 64, z toho 38 příspěvkových organizací, 6 občanských sdružení, 6 obecně prospěšných společností, 10 společností s ručením omezeným, 3 akciové společnosti a 1 fyzická osoba.⁴⁰

Z tabulky vyplývá, že nejčastější právní formou profesionálních divadel v ČR je příspěvková organizace, kterou v Olomouckém kraji zastupuje právě Moravské divadlo Olomouc. Oproti tomu právní forma nadace a nadační sdružení nemá u divadel v ČR vůbec žádné zastoupení.

³⁹ Vlastní zpracování.

⁴⁰ NIPOS. *Základní statistické údaje o kultuře v České republice 2012: II. díl Umění* [online], s. 13-24, <http://www.nipos-mk.cz/wp-content/uploads/2013/05/Statistika_kultury_2012_II.UMENI_web.pdf>.

3 PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

V České republice existují dva typy příspěvkových organizací, a to příspěvková organizace státu a příspěvková organizace územních samosprávných celků. Tato kapitola je zaměřena pouze na druhý typ příspěvkové organizace, jehož zástupcem je právě Moravské divadlo Olomouc, které je příspěvkovou organizací statutárního města Olomouce.

3.1 Příspěvková organizace územních samosprávných celků

Příspěvková organizace územních samosprávných celků (dále jen příspěvková organizace) se řídí zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, §27 - §37, a zřizuje ji územně samosprávný celek, tj. kraj, popř. obec (město).⁴¹ Před rokem 1989 mohl příspěvkové organizace zřizovat pouze stát, až na počátku devadesátých let se možnost provozovat divadlo stala dostupnou i pro organizace neziskového a soukromého sektoru. Díky této změně se osamostatnila i některá divadla řízená státem.⁴² Toto je případ i Moravského divadla Olomouc, které přešlo ke stávajícímu zřizovateli v roce 1991.

Základní legislativa

Základní právní normou je již zmiňovaný zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, jehož obsah je rozepsán v následujících podkapitolách. Další zákony upravující příspěvkovou organizaci jsou zákony daňové, a to zákon České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, zákon České národní rady č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí a zákon České národní rady č. 16/1993 Sb., o dani silniční. V neposlední řadě je nutno zmínit také zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.⁴³

⁴¹ Srov. GREGORINI, B., J. GREGORINI a J. SRSTKA, *Základy divadelní činnosti*, s. 7.

⁴² Srov. KREJČÍ, H., *Základní typy právních forem profesionálních divadel v České republice a jejich vliv na proces řízení*, s. 25.

⁴³ Srov. tamtéž, s. 28 – 30.

Založení příspěvkové organizace⁴⁴

Příspěvkové organizace se zřizují zpravidla pro takové činnosti, které jsou neziskové a v případě, že jejich velikost a struktura vyžadují samostatnou způsobilost vystupovat v právních vztazích vlastním jménem a nést majetkovou odpovědnost, která z těchto vztahů vzniká. Příspěvková organizace vzniká a zaniká nařízením zřizovatele a o jejím zřízení, zrušení nebo sloučení rozhoduje zastupitelstvo města.

Pro založení příspěvkové organizace musí zřizovatel vydat zřizovací listinu (viz Příloha č. 1, s. 55). Dnem jejího vydání příspěvková organizace vzniká. Tato listina musí obsahovat údaje uvedené v zákoně, např. úplný název zřizovatele, název sídlo a identifikační číslo příspěvkové organizace, vymezení hlavního účelu a předmětu činnosti, označení statutárních orgánů, vymezení majetku a práv s ním spojených, specifikace okruhů doplňkové činnosti a vymezení doby, na kterou je organizace zřízena.

Po založení musí příspěvková organizace vydat interní předpisy, jako jsou organizační řád, odpisový plán, pravidla o účetnictví, atd., dle zákona.

Zřizovatel vždy určí přesný den vzniku, rozdělení, sloučení nebo zrušení příspěvkové organizace. Pokud se rozhodne organizaci zrušit, přechází na něj její majetek, práva a závazky. Vznik, zrušení či změna příspěvkové organizace se zveřejňuje v Ústředním věstníku ČR do 15 dnů ode dne, kdy k uvedené skutečnosti dojde. Po zřízení je nutno zapsat příspěvkovou organizaci do obchodního rejstříku.

Finanční hospodaření příspěvkových organizací

„Příspěvková organizace hospodaří s peněžními prostředky získanými vlastní činností a s peněžními prostředky přijatými z rozpočtu svého zřizovatele.“ V případě divadel kryje tento příspěvek na provoz 70 – 80% jejich rozpočtu. „Dále hospodaří s prostředky svých fondů, s peněžitými dary od fyzických a právnických osob, včetně peněžních prostředků poskytnutých z Národního fondu a ze zahraničí.“⁴⁵ Dále hospodaří s dotacemi, které jsou poskytnuty z rozpočtu Evropské unie a s jinými mezinárodními dotacemi.

⁴⁴ Srov. § 27, odst. 1 až 10 zák. č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

⁴⁵ §28, odst. 1 zák. č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Výše příspěvků na provoz závisí na výkonech organizace, či dalších kritériích, které určí zřizovatel. Majetek organizace je pod úplnou kontrolou zřizovatele, přičemž způsob jakým s ním může organizace nakládat, stanovuje zřizovací listina.⁴⁶

Pokud organizace ve své doplňkové činnosti vytváří určitý zisk, je nucena jej použít pouze ve prospěch své hlavní činnosti, nepovolí-li zřizovatel jiné využití.⁴⁷

Peněžní fondy příspěvkové organizace⁴⁸

Rezervní fond, který organizace používá k rozvoji své hlavní činnosti, k překonání dočasného rozporu mezi výnosy a náklady, k úhradě sankcí a ztráty z předchozích let. Pokud zřizovatel souhlasí, je možno použít část rezervního fondu k posílení investičního fondu.

Investiční fond je tvořen za účelem financování investičních potřeb příspěvkové organizace a bývá využit např. k poskytování financí na různé investiční výdaje nebo při hrazení úvěrů či půjček.

Fond odměn je tvořen ze zlepšeného hospodářského výsledku do výše jeho 80%, a je určen k hrazení odměn pro zaměstnance.

Fond kulturních a sociálních potřeb je tvořen k zajišťování těchto potřeb, a to především pro stávající zaměstnance příspěvkové organizace, dále také studentům, vědeckým aspirantům a důchodcům, kteří pro příspěvkovou organizaci pracovali.

Ostatní pravidla pro příspěvkovou organizaci⁴⁹

Příspěvková organizace je zmocněna uzavřít smlouvu o půjčce nebo o úvěru pouze po písemném souhlasu zřizovatele. Není oprávněna k nákupu akcií nebo jiných cenných papírů a nesmí být směnečným ručitelem neboli avalistou. Dále nesmí poskytovat dary jiným subjektům než svým zaměstnancům, a to z fondu kulturních a sociálních potřeb.

⁴⁶ Srov. KREJČÍ, H., *Základní typy právních forem profesionálních divadel v České republice a jejich vliv na proces řízení*, s. 29.

⁴⁷ Srov. §28, odst. 2 a 5 zák. č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

⁴⁸ Srov. §31 - §33, odst. 1 a 2 zák. č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

⁴⁹ Srov. §34, §36 a §37, zák. č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

4 MORAVSKÉ DIVADLO OLOMOUC, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

Následující kapitola je zaměřena na instituci Moravské divadlo Olomouc, která je příspěvkovou organizací statutárního města Olomouce. Obsahuje historii divadla, resp. divadelní činnosti v Olomouci, základní údaje o instituci, popis předmětu činnosti a hlavní účel, základní informace o účetnictví a rozpočtu instituce a její organizační strukturu. Moravské divadlo se řadí mezi profesionální divadla se třemi stálými soubory a je kulturním reprezentantem statutárního města Olomouce v celostátním i mezinárodním měřítku.

4.1 Historie divadla

Publikací zmiňujících historii Moravského divadla existuje několik, přičemž všechny vycházejí z Almanachu autora Vojena Drlíka. Zdrojem následující podkapitoly je tedy právě tato kniha.

Historie divadla v Olomouci sahá dle první zjištěné zmínky až do roku 1479, kdy se v souvislosti s vyhlášením mírového ujednání sešli český král Vladislav Jagellonský a uherský král Matyáš Korvín. Při této příležitosti se pořádaly slavnosti a produkce divadelního charakteru. Jelikož byla Olomouc historicky velice významné centrum Moravy, dá se předpokládat, že se zde konala četná vystoupení různorodých umělců, jako jsou třeba žongléři, muzikanti, tanečníci a další. Významným důkazem, že divadelní projevy byly přirozenou součástí života města je skutečnost, že na gotickém arkýři radniční kaple sv. Jeronýma z roku 1488 jsou dvě konzoly s podobou hlav šašků. Existuje také záznam z roku 1717, kdy se divadlo hrálo přímo na nádvoří radnice, kde se příležitostně hrává i dnes.

Olomouc, jakožto významné středisko církevního života a vzdělání, podstatně ovlivňovalo tímto směrem i vývoj divadla. Svědčí o tom například jezuitské divadlo, o kterém se zachovalo nejvíce informací. Jezuité používali školní divadlo při univerzitě (založena roku 1566) jako výukový prostředek, a také jako účinnou formu působení na veřejnost. V repertoáru převažovaly hry s biblickou tematikou, v latinském, německém a českém jazyce.

Vzhledem k tomu, že společnost vyžadovala také světskou zábavu, začaly se rozvíjet i takzvaně světská divadla, která provozovaly profesionální herecké společnosti, jako například v roce 1617 Greenova anglická společnost, později i německé a italské společnosti. Do jejich repertoáru spadaly žánry typu hanswurstiády⁵⁰, pantomima, dětský balet, operní a loutkové divadlo, při kterých diváka upoutávali různými technickými efekty a ohňostroji.

Představení se v letech 1721 – 1742 odehrávala v divadelním sále měšťanského domu v Purkrabské ulici. Poté se přemístila do Mülerova domu „U černého orla“, který je známý jako Hauenschildův palác, nacházející se na rohu Dolního náměstí a Lafayettovi ulice.

Koncem 40. let 18. stol se v Olomouci, a v české kultuře vůbec, začala rozvíjet lidová tvorba, jejímž hlavním znakem jsou tzv. hanácké opery. První hanácká opera nesla název *„Pargamotéka, to je Smlóva hanácká stranevá králové cere, veobrazená skrz štere podmistre, jakobe ministre k šterem koronám veslany, pro maló kratochvilo v mozece představená“* od Ignáce Plumlovského.

Z důvodu havárie a následného uzavření divadla v Müllerově domě, bylo v roce 1785 vybudováno nové městské divadlo v prostorách nad masnými krámy (dnešní restaurant Taboo. Naneštěstí nové divadlo začalo brzy skomírat a stále méně vyhovovalo svému účelu.

Vzhledem k neutěšené situaci budovy divadla nad masnými krámy bylo nutné vyhledat řešení. To nastalo roku 1828, kdy byla zahájena stavba úplně nové divadelní budovy na Horním náměstí. Ta, díky koncepci na výši soudobé divadelní architektury, po několika rekonstrukcích slouží divadlu dodnes.

Do roku 1920 bylo městské divadlo německé stejně jako správa města. V této době bylo v angažmá v Olomouci mnoho slavných umělců, kteří později působili v Národním a Stavovském divadle v Praze, ve Vídni, v Berlíně, v Paříži, Londýně, New Yorku a jinde. Za zmínku stojí například skladatel Gustav Mahler (tehdy pouze třiatřicetiletý), proslulý dirigent Adolf Čech, vynikající pěvci Jan Ludevít Lukes, Pauline Lucca, Emanuel Kroupa, v činohře populární František Ferdinand Šamberk, velká herečka německého divadla Tilla Durieux, aj.

⁵⁰ Hanswurstiáda – slangový název pro humoristickou scénku.

Česká představení se v městském divadle hrála velmi málo, až v roce 1848 dosáhli Češi mírného oživení českých představení.

V roce 1884 byla česká představení radnicí zcela zakázána. Díky tomu byly české divadelní společnosti nuceny působit v sálech mimo tehdejší území města Olomouce. Významným místem pro toto působení byl zejména hostinec U města Olomouce (dnes již uzavřené kino Lípa).

Zásadní postavení ve vývoji olomouckého divadla mělo ochotnické divadlo. Roku 1872 byla založena Jednota divadelních ochotníků besedních, jejíž členové společensky reprezentovali českou Olomouc. Jejím výchozím působištěm byla Občanská beseda na Dolním náměstí (dnes budova ČSOB). V roce 1888 se však přemístila do nového společenského a kulturního centra v Národním domě.

Od přelomu století výrazně rostly tendence k vytvoření stálého českého divadla v Olomouci. Ředitelé hereckých společností Rajmund Příbramský, Jan Hodr, Alois Janovský a František Lacina se snažili o vybudování české arény, bohužel plány byly vždy zamítnuty. Díky první světové válce a neochotě správy města se snahy o stálé české divadlo v Olomouci přesunuly až do poválečného období.

Vznik Československé republiky v říjnu 1918 znovu probudil zájem o kulturní život. Družstvo českého divadla v Olomouci se snažilo naplánovat co nejrychlejší výstavbu nové budovy pro české divadlo a se získáním pozemku mezi soudní budovou a evangelickým kostelem vyhlásilo soutěž o nejlepší projekt. Ta byla uzavřena vítězstvím návrhu Pavla Janáka, avšak kvůli vysokým finančním požadavkům nakonec projekt nebyl realizován.

Po letech diskriminace německou správou, nová městská správa povolila 1. května 1920 propůjčení městského divadla Družstvu. Čtyři měsíce v roce bylo divadlo k dispozici pro německá představení. V roce 1922 německý soubor přestal úplně existovat, díky převzetí německých představení brněnskou německou společností.

S příchodem nacistů bylo České divadlo nuceno opět budovu postupně uvolňovat. Muselo se také smířit se zákazy uvádění nežádoucích autorů a protlačováním čím dál většího počtu německých her. Mnoho umělců se v té době stalo obětí války. Činnost divadla byla úředně zastavena 1. září 1944.

Po osvobození Olomouce musel nový řediteli divadla Julius Lébl zajistit opravy poničených divadelních budov a obnovit provoz. Od roku 1949 správu divadla převzal stát a změnil název divadla na Krajské oblastní divadlo. V roce 1958 bylo divadlo opět přejmenováno, tentokrát na název Divadlo Oldřicha Stibora, podle významného levicového režiséra.

Po listopadu roku 1989 byl ředitelem jmenován Josef Josefík, za jehož funkce se divadlo vrátilo roku 1991 pod správu města a název divadla byl změněn na Moravské divadlo Olomouc, jak jej známe dodnes.⁵¹

4.2 Základní údaje

Moravské divadlo Olomouc je organizace řízená statutárním městem Olomouc od roku 1991, kdy Rada města Olomouce zrušila organizační řád Státního divadla Oldřicha Stibora a schválila nový řád i název divadla „Moravské divadlo Olomouc“.⁵²

Název:	Moravské divadlo Olomouc, příspěvková organizace.
Sídlo:	Tř. Svobody 33, Olomouc, PSČ 779 00.
Identifikační č.:	001 00 544.
Právní forma:	Příspěvková organizace.
Zřizovatel:	Statutární město Olomouc, Horní náměstí 583, PSČ 771 27. ⁵³

⁵¹ Srov. DRLÍK, V. et al., *Moravské divadlo Olomouc 1920-2000: almanach*, s. 17-32.

⁵² Srov. Zřizovací listina Moravského divadla Olomouc.

⁵³ Srov. Výpis z obchodního rejstříku.

4.3 Předmět činnosti a hlavní účel

Informace o předmětu činnosti a hlavním účelu jsou nedílnou součástí zřizovací listiny. V případě, že příspěvková organizace vydá zřizovací listinu, která tyto informace neobsahuje, neodpovídá podmínkám dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a proto nemůže být založena. Následující text je citován ze zřizovací listiny Moravského divadla Olomouc.

„Příspěvková organizace Moravské divadlo Olomouc je zřízena jako stálé repertoárové divadlo s uměleckými soubory opery a operety, činohry a baletu a je kulturním reprezentantem statutárního města Olomouce v celostátním i mezinárodním měřítku. Hlavním účelem organizace je uspokojování a rozvíjení kulturních potřeb a zájmů občanů specifickými divadelními a příbuznými formami a prostředky, především pořádání veřejných divadelních představení, využívání svěřeného i vlastního majetku a aktivit souvisejících s ním, vykonávaných za účelem optimálního využití a snížení ztrát, které vyplývají z veřejně prospěšného charakteru. V této souvislosti se zaměřuje zejména na tyto činnosti:

- nastudování a veřejné scénické předvádění divadelních představení (vlastních i cizích souborů),
- výroba, veřejné předvádění a prodej audiovizuálních děl z vlastních divadelních představení,
- uchovávání a rozvoj místních, národních a mezinárodních kulturních hodnot v oblasti divadelního, hudebně dramatického a tanečního umění,
- vystavování originálů a rozmnoženin děl,
- pořizování, vydávání a prodej předmětů v souladu s hlavním účelem,
- vydávání a veřejné šíření periodických a neperiodických tiskovin a publikací souvisejících s hlavním účelem,
- zvyšování odborné kvalifikace zaměstnanců,
- umělecká výchova dětí a mládeže,
- vytváření vhodného kulturního prostředí včetně občerstvení pro návštěvníky divadla, optimální využívání svěřeného i vlastního majetku v souladu s jeho určením zejména rekvizit, technických zařízení, hudebních nástrojů, kostýmů a paruk včetně prodeje či nájmu nevyužitého majetku dalším subjektům, za

účelem snížení ztráty a lepšího využití majetku. Dále pak krátkodobé poskytnutí nevyužitých kapacit sálu a dalších prostor divadla.“⁵⁴

4.4 Účetnictví

Účetnictví Moravského divadla Olomouc se řídí v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví v platném znění a v souladu s vyhláškou č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví v platném znění pro účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy a organizačními složkami státu. Termíny a konkrétní postup předkládání výkazů účetní závěrky určuje zřizovatel, který má právo ověření účetní závěrky auditorem. Také organizaci stanoví termín předkládání dokladové a fyzické inventarizace.⁵⁵

4.5 Rozpočet⁵⁶

Moravské divadlo Olomouc je financováno z rozpočtu statutárního města Olomouce. Na konci každého roku musí instituce sestavit podrobný návrh plánu na další rok, kde uvádí své finanční požadavky včetně důvodů jejich potřeby. Zřizovatel po prozkoumání tohoto návrhu určí částku ročního rozpočtu, kterou následně instituci zašle. Jak instituce tuto částku rozdělí, závisí pouze na ní, jediným závazným ukazatelem je mzdový limit stanovený zřizovatelem, který instituce nesmí překročit. Jestliže se ve stávajícím roce mimořádně zvýší náklady, může je instituce pokrýt z vlastních zdrojů, případně zažádat zřizovatele o poskytnutí mimořádné dotace, zřizovatel však není povinen těmto žádostem vyhovět. Jelikož musí být plán rozpočtu vyrovnaný, musí instituce plánovat i výnosy, např. z prodeje vstupného a programů, z pronájmu zkušeben a jeviště, ze zájezdů, z půjčovny kostýmů a nebo, pokud to dovoluje kapacita, z šití kostýmů na zakázku.

⁵⁴ Zřizovací listina Moravského divadla Olomouc.

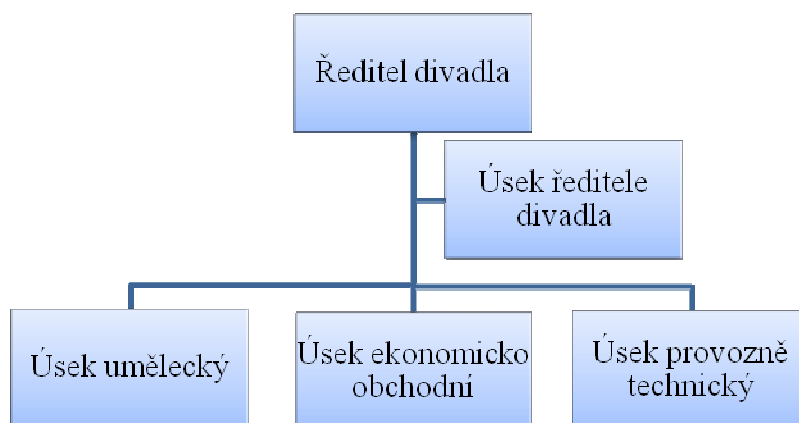
⁵⁵ Srov. tamtéž.

⁵⁶ Interní informace MDO.

4.6 Organizační struktura⁵⁷

Nejvyšší funkci příspěvkové organizace Moravské divadlo Olomouc zastává ředitel divadla. Dle výpisu z obchodního rejstříku je také statutárním orgánem, což znamená, že je oprávněn jednat jménem příspěvkové organizace. Ředitel bývá jmenován a odvolán Radou města Olomouce. Jeho funkční období je stanoveno na dobu určitou 5 let. V době jeho nepřítomnosti za něj jedná osoba, kterou ředitel předem písemně pověřil, aby jej zastupovala.

Rozdělení hlavních organizačních útvarů

Obr. č. 1 – Schéma organizační struktury MDO: Hlavní organizační útvary⁵⁸

Podrobnější rozdělení

Úsek ředitele divadla, v jehož čele stojí ředitel divadla, zajišťuje organizační, evidenční, dokumentační a koordinační úkoly ředitele a správy provozu uměleckých souborů a člení se na pět pracovišť – sekretariát ředitele, referát BOZP, PO, CO, projektový pracovník, referát vztahů k veřejnosti a interní audit.

Umělecký úsek spravuje taktéž ředitel divadla a dělí se na tři základní umělecké soubory – umělecký soubor opery a operety (korepetice, nápověda, asistent režie, inspicient, sólisté, orchestr a pěvecký sbor), umělecký soubor baletu (baletní mistr, sólisté baletu, členové souboru baletu, inspicient a korepetice) a umělecký soubor činohry (dramaturg, inspicient, nápověda a herci). V čele každého uměleckého souboru

⁵⁷ Srov. Organizační řád MDO.

⁵⁸ Vlastní zpracování.

stojí šéf uměleckého souboru. Všechny tyto soubory jsou v přímém liniovém řízení se správou uměleckého provozu, do které patří referent správy uměleckého provozu, archivář-notograf, hudebně-literární archiv a knihařská dílna.

Úsek ekonomicko obchodní se dělí na obchodní a ekonomické oddělení a v jeho čele stojí ekonomický náměstek. Pracovní skupiny obchodního oddělení, které vede vedoucí obchodního oddělení, jsou vedoucí útvaru prodeje a služeb, referenti obchodu, inspektor hlediště/vedoucí hledištního personálu a hledištní služby. Pracoviště ekonomického oddělení jsou účetní, mzdová účetní, personalista a pokladní.

Posledním a co se pracovišť týče nejobsáhlejším úsekem je úsek provozně technický. V čele tohoto úseku stojí technický náměstek ředitele a dělí se na odbor scénického provozu, oddělení technicko hospodářské správy a oddělení výroby scénických dekorací. Odbor scénického provozu se dále rozděluje na oddělení jevištního elektroprovozu (vedoucí skupin osvětlovačů + osvětlovači, vedoucí skupin zvukařů + zvukaři), kostýmní oddělení, které má na starosti vedoucí kostýmního oddělení (krejčovské dílny dámské a pánské, vlásenkárna, maskérna a dámská a pánská garderoba - každé z těchto pracovišť má svého vedoucího) a oddělení jevištní stavby, které vede jevištní mistr (vedoucí pracovník techniky scény, obsluha strojních zařízení a rekvizitář). Oddělení technicko hospodářské správy (THS) se člení na pracoviště údržba, vrátnice – denní služby, úklid – dílny dekorací, doprava autopark MDO a obsluha energetických zařízení. Oddělení výroby scénických dekorací obsahuje pracoviště konstruktér – technolog, malíři – kašéři a zámečníci.

Do jednotlivých úseků a oddělení patří také činnosti externích společností sjednané smlouvou. Jsou to: právní služby, režisér, choreograf, propagace, poradenské a auditorské služby, autobusová a nákladní doprava, externí služby scénického osvětlení a ozvučení, správa IT, vrátnice – noční služby, úklidové služby, preventivní požární hlídky, čalouník a stolárna.

Správné sestavení organizační struktury je pro takto velkou instituci nesmírně důležité. Organizační struktura je součástí organizačního řádu, který vytváří osoba pověřená ředitelem. Důležité je, aby si každý zaměstnavatel vytvořil organizační strukturu podle svých představ a potřeb. Z organizační struktury musí jasně vyplývat, kdo je vedoucím odboru, úseku, jednotlivého pracoviště, atd., tzn. správné ustanovení kompetencí mezi zaměstnanci.

5 PŘEHLED FINANČNÍCH ZDROJŮ MORAVSKÉHO DIVADLA OLOMOUC

Následující kapitola je zaměřena na finanční zdroje Moravského divadla Olomouc (dále jen MDO). Je to přehled, ve kterém jsou uvedeny příjmy od jednotlivých zdrojů. Finanční zdroje MDO jsou zřizovatel – statutární město Olomouc, Ministerstvo kultury ČR, Krajský úřad Olomouckého kraje, dárci a sponzoři. Tito všichni od MDO očekávají, že divadlo jejich příspěvky využije pouze na účel, za jakým byly poskytnuty. Musí využít celkovou hodnotu příspěvku. Tato hodnota nesmí být překročena, ani nevyužita. Mezi zdroji jsou zařazeny také tržby z vlastní činnosti divadla, jelikož i touto cestou získává instituce příjem, bez kterého by jen velmi obtížně fungovala. Jak již bylo zmíněno v úvodu této práce, rozsah přehledu je období posledních 5 let, z důvodu nejkratšího období použitelného pro věrohodný výzkum.

5.1 Financování v roce 2009

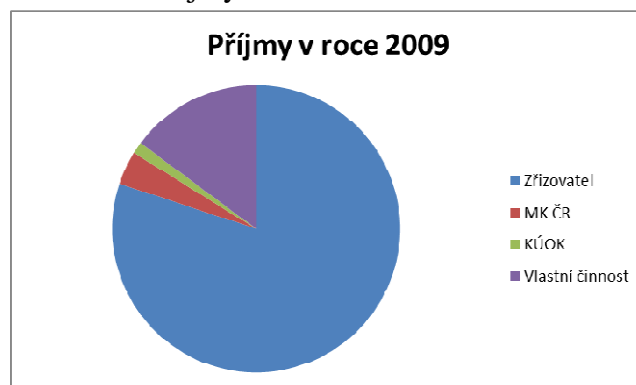
V roce 2009 přijalo MDO od zřizovatele – statutárního města Olomouce (dále jen zřizovatel) částku ve výši 93.612 tis. Kč a ze státního rozpočtu 5.942 tis. Kč, přičemž příjem od Krajského úřadu Olomouckého kraje (dále jen KÚOK) činil 1.532 tis. Kč a od Ministerstva kultury ČR (dále jen MK ČR) 4.410 tis. Kč. Zřizovatel má tedy nejvyšší procentní podíl na financování divadla, a to konkrétně 80,1%, MK ČR necelých 3,8% a KÚOK něco málo přes 1,3%. Vlastní činností divadlo získalo 17.321 tis. Kč, což je 14,8%, přičemž největší podíl vytvářelo vstupné.

Pro větší přehlednost v textu slouží tabulka č. 2 a z ní vyplývající graf č. 1.

Tab. č. 2 – Příjmy v roce 2009⁵⁹

Zdroj	Příjem (v tis. Kč)	%
Zřizovatel	93.612	80,1
KÚOK	1.532	1,3
MK ČR	4.410	3,8
Vlastní činnost	17.321	14,8

Graf č. 1 – Příjmy v roce 2009⁶⁰

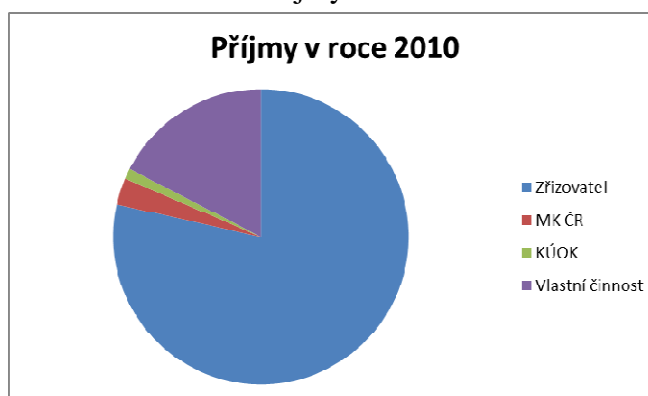
5.2 Financování v roce 2010

V roce 2010 byl zřizovatelem schválený příspěvek ve výši 90.000 tis. Kč, nakonec však došlo k dorovnání na částku 95.850 tis. Kč. Od MK ČR divadlo získalo 3.600 tis. Kč a od KÚOK 1.392 tis. Kč. Zřizovatel má tedy opět nejvyšší procentní podíl 78,5%, KÚOK 1,1 % a MK ČR 3%. Vlastní činností divadlo vytvořilo tržby ve výši 21.259 tis. Kč, což je 17,4%.

Tab. č. 3 – Příjmy v roce 2010⁶¹

Zdroj	Příjem (v tis. Kč)	%
Zřizovatel	95.850	78,5
KÚOK	1.392	1,1
MK ČR	3.600	3
Vlastní činnost	21.259	17,4

Graf č. 2 – Příjmy v roce 2010⁶²

⁵⁹ Vlastní zpracování.

⁶⁰ Vlastní zpracování.

⁶¹ Vlastní zpracování.

⁶² Vlastní zpracování.

Důležitou událostí pro období v letech 2009 a 2010 byla změna vedení MDO. Tato skutečnost mohla mít do jisté míry vliv jak na samofinancování divadla, tak i na poskytnuté dotace od zřizovatele. Rozdíly v období let 2009 a 2010 jsou lépe patrné v tabulce č. 4 – Srovnání příjmů v letech 2009 – 2010.

Tab. č. 4 – Srovnání příjmů v letech 2009 - 2010⁶³

Zdroj	Příjmy (v tis. Kč)		Rozdíl (v tis. Kč)
	2009	2010	
Zřizovatel	93.612	95.850	2.238
KÚOK	1.532	1.392	-140
MK ČR	4.410	3.600	-810
Vlastní činnost	17.321	21.259	3.938

Z tabulky je patrné, že příjmy od zřizovatele vzrostly v roce 2010 o více než 2 mil. Kč, kdežto příjmy ze státního rozpočtu v obou případech klesly, což mohlo být následkem úsporných opatření státu v době finanční krize. Tržby z vlastní činnosti vzrostly v roce 2010 o téměř 4 mil. Kč, díky dobré volbě nových inscenací, např. opery La Traviata, Carmen nebo Prodaná nevěsta, které vzbudily u diváků zájem k častější návštěvě divadla a zakoupení předplatného a divadelních programů, ale také díky změně obchodní politiky a posílení marketingu MDO.

5.3 Financování v roce 2011

V roce 2011 činil schválený příspěvek od zřizovatele 90.000 tis. Kč, avšak na konci roku došlo k dorovnání na částku 100.253 tis. Kč. Dále divadlo přijalo od zřizovatele tzv. mimořádnou účelovou dotaci ve výši 30 tis. Kč, týkající se zájezdu do Prahy na festival Opera 2011, kdy byla v Národním divadle uvedena opera Carmen, jejíž absolutně vyprodané představení přineslo i prestižní ocenění. Příjem od MK ČR velmi nepatrně vzrostl, a to na částku 3.835 tis. Kč, příjem od KÚOK stagnoval na částce 1.392 tis. Kč. Vlastní činností MDO získalo tržby ve výši 21.390 tis. Kč,

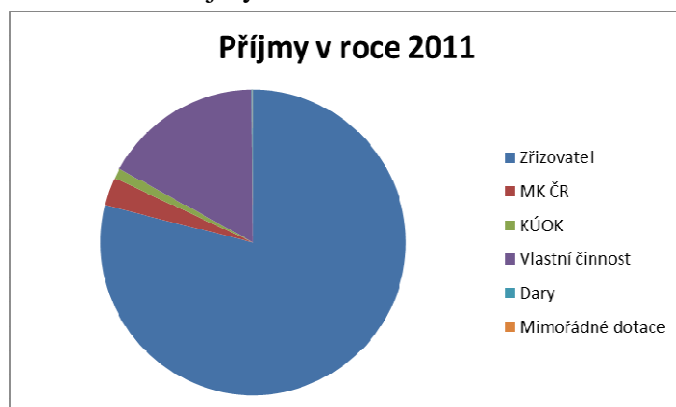
⁶³ Vlastní zpracování.

jejichž hlavní část opět tvořilo vstupné, také se velmi kladně projevilo nárůst prodeje zájezdových představení všech tří uměleckých souborů. Dále se ředitelství MDO podařilo uzavřít partnerské a mecenášské smlouvy a získat tak darem 150 tis. Kč.

Tab. č. 5 – Příjmy v roce 2011⁶⁴

Zdroj	Příjem (v tis. Kč)	%
Zřizovatel	100.253	78,9
KÚOK	1.392	1,1
MK ČR	3.835	3,02
Vlastní činnost	21.390	16,84
Mimoř. dotace	30	0,02
Dary	150	0,12

Graf č. 3 – Příjmy v roce 2011⁶⁵

Tab. č. 6 – Srovnání příjmů v letech 2010 – 2011⁶⁶

Zdroj	Příjmy (v tis. Kč)		Rozdíl (v tis. Kč)
	2010	2011	
Zřizovatel	95.850	100.253	4.403
KÚOK	1.392	1.392	0
MK ČR	3.600	3.835	235
Vlastní činnost	21.259	21.390	131
Mimoř. dotace	0	30	30
Dary	0	150	150

Z porovnání let 2010 a 2011 si lze povšimnout značného nárůstu příjmů od zřizovatele o více než 4 mil. Kč. Částka příjmů od KÚOK se nezměnila a částka příjmů od MK ČR vzrostla o 235 tis. Kč. Výdělek z vlastní činnosti divadla opět vzrostl, avšak ne tak výrazně, jako v roce 2010, ale jen o 131 tis. Kč. Významným rozdílem je využití nových zdrojů v roce 2011, a to mimořádných účelových dotací

⁶⁴ Vlastní zpracování.

⁶⁵ Vlastní zpracování.

⁶⁶ Vlastní zpracování.

od zřizovatele a darů. Přestože příjmy od zřizovatele a tržby z prodeje vlastní činnosti rostou, kvůli neměnné hladině příjmů ze státního rozpočtu je stávající hrozbou pro divadlo stagnace kvalitativního rozvoje instituce, vzhledem ke stálému růstu inflace.

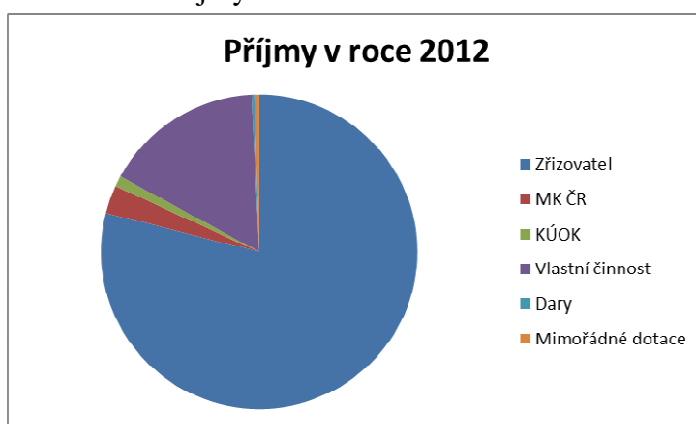
5.4 Financování v roce 2012

V roce 2012 byl instituci opět schválen příspěvek od zřizovatele ve výši 90.000 tis. Kč, který byl na konci roku dorovnán na částku 101.664 tis. Kč. V rámci zavedení PAP⁶⁷ v účetnictví získala instituce od téhož zdroje mimořádnou účelovou dotaci ve výši 60 tis. Kč. Příjmy od KÚOK zůstaly ve stejné výši, tj. 1.392 tis. Kč a příjmy od MK ČR klesly na částku 3.735 tis. Kč. V tomto roce MDO, jakožto spolupořadatel festivalu Divadelní Flora 2012, obdrželo další mimořádnou účelovou dotaci, tentokrát od MK ČR, a to ve výši 560 tis. Kč. Díky sponzoringu získalo divadlo darem částku 350 tis. Kč. Vlastní činností nabylo MDO sumu 20.960 tis. Kč.

Tab. č. 7 – Příjmy v roce 2012⁶⁸

Zdroj	Příjem (v tis. Kč)	%
Zřizovatel	101.664	79
KÚOK	1.392	1,1
MK ČR	3.735	2,8
Vlastní činnost	20.960	16,3
Mimoř. dotace	620	0,5
Dary	350	0,3

Graf č. 4 – Příjmy v roce 2012⁶⁹

⁶⁷ PAP = Pomocný analytický přehled.

⁶⁸ Vlastní zpracování

⁶⁹ Vlastní zpracování.

Tab. č. 8 – Srovnání příjmů v letech 2011 – 2012⁷⁰

Zdroj	Příjmy (v tis. Kč)		Rozdíl (v tis. Kč)
	2011	2012	
Zřizovatel	100.253	101.664	1.411
KÚOK	1.392	1.392	0
MK ČR	3.835	3.735	-100
Vlastní činnost	21.390	20.960	-430
Mimoř. dotace	30	620	590
Dary	150	350	200

Rozdíly mezi lety 2011 a 2012 nejsou příliš výrazné. Příjem od zřizovatele v roce 2012 se zvýšil téměř o 1,5 mil. Kč, dotace od KÚOK zůstaly nadále ve stejné výši, avšak dotace od MK ČR klesly o 100 tis. Kč. Současně také klesly tržby z vlastní činnosti o necelých 500 tis. Kč. Pozitivním jevem se stal nárůst darů v roce 2012 o 200 tis. Kč, a také nárůst mimořádných dotací.

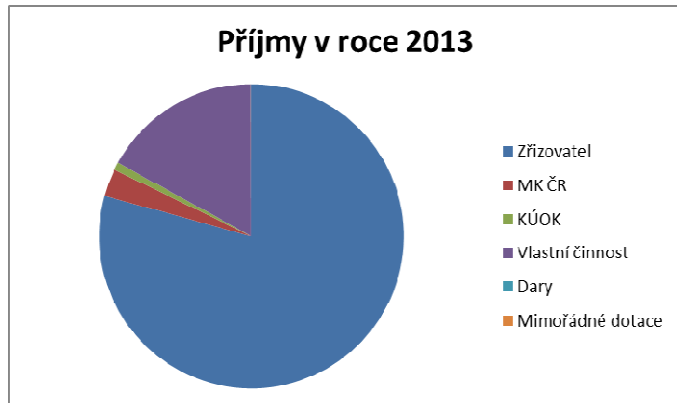
5.5 Financování v roce 2013

V roce 2013 se Rada města Olomouce a MDO poprvé dohodly tak, že se nemusel uskutečnit každoroční systém tzv. „dorovnání dotace zřizovatele“. Divadlu byl schválen příspěvek v celkové výši 101.700 tis. Kč, a tato výše byla také finální. Dále byla od zřizovatele poskytnuta mimořádná účelová dotace na podporu pořádání festivalu Olomoucké divadelní prázdniny ve výši 20 tis. Kč. Příjmy od KÚOK se mírně snížily, a to na částku 1.044 tis. Kč, naopak u MK ČR se mírně zvýšily na částku 3.760 tis. Kč. Díky uzavření darovacích smluv a smluv o reklamě získalo divadlo částku 154 tis. Kč, avšak většina této částky byla přesunuta ze sponzoringu do oblasti nákupu uzavřených představení pro klienty či partnery. Konečná suma darů tedy byla ve výši 13 tis. Kč. Vlastní činností divadlo získalo 21.753 tis. Kč, kdy opět největší podíl na této částce měl prodej vstupného a prodej zájezdů na hostování v cizích divadlech všech tří uměleckých souborů.

⁷⁰ Vlastní zpracování.

Tab. č. 9 – Příjmy v roce 2013⁷¹

Zdroj	Příjem (v tis. Kč)	%
Zřizovatel	101.700	79,27
KÚOK	1.044	0,81
MK ČR	3.760	2,93
Vlastní činnost	21.753	16,96
Mímoř. dotace	20	0,02
Dary	13	0,01

Graf č. 5 – Příjmy v roce 2013⁷²Tab. č. 10 – Srovnání příjmů v letech 2012 - 2013⁷³

Zdroj	Příjmy (v tis. Kč)		Rozdíl (v tis. Kč)
	2012	2013	
Zřizovatel	101.664	101.700	36
KÚOK	1.392	1.044	-348
MK ČR	3.735	3.760	25
Vlastní činnost	20.960	21.753	793
Mímoř. dotace	620	20	-600
Dary	350	13	-337

Při srovnání let 2012 a 2013 je nutno poukázat na skutečnost, že se opět uskutečnila změna ve vedení, což mohlo mít za následek stabilitu schváleného příspěvku od zřizovatele. Tento příspěvek od zřizovatele vzrostl velmi minimálně (o 36 tis. Kč), stejně tak i příjem od MK ČR (o 25 tis. Kč). Zároveň klesl příjem od KÚOK o téměř 350 tis. Kč. Vlastní činností se organizaci podařilo v roce 2013 získat o necelý 1 mil. Kč více než v roce 2012. Jedním z mnoha důvodů tohoto zvýšení bylo i zavedení exkurzí s odborným výkladem po divadelním zákulisí, což přineslo

⁷¹ Vlastní zpracování.

⁷² Vlastní zpracování.

⁷³ Vlastní zpracování.

zvýšení počtu návštěvníků. Dary i mimořádné dotace byly oproti roku 2012 výrazně nižší.

5.6 Celkové srovnání příjmů v letech 2009 – 2013

V tabulce č. 11 a následujícím textu je uvedeno celkové srovnání příjmů ve zkoumaném období. V grafu č. 6 lze vidět vývoj celkových příjmů v jednotlivých letech.

Tab. č. 11 – Celkové srovnání příjmů v letech 2009 2013⁷⁴

Zdroj	Příjmy (v tis. Kč)				
	2009	2010	2011	2012	2013
Zřizovatel	93.612	95.850	100.253	101.664	101.700
KÚOK	1.532	1.392	1.392	1.392	1.044
MK ČR	4.410	3.600	3.835	3.735	3.760
Vlastní činnost	17.321	21.259	21.390	20.960	21.753
Mimoř. dotace	0	0	30	620	20
Dary	0	0	150	350	13

Z tabulky je patrné, že příjmy od zřizovatele mají v průběhu let vzestupnou tendenci, rokem 2011 překonaly pomyslnou 100 mil. hranici. Rozdíl mezi rokem 2009 a 2013 činí více než 8 mil. Kč, což významně podpořilo provoz divadla. Příjmy od zřizovatele jsou pro MDO jednou z nejdůležitějších forem příspěvků, jelikož ostatní zdroje jsou schopny poskytovat prostředky jen ve velmi omezeném rozsahu. Podíváme-li se na příspěvky ze státního rozpočtu, mají spíše klesající tendenci, což může být důvodem stále přetrvávající úspory státu v oblasti kultury. Tržby z vlastní činnosti se od roku 2010 pohybují relativně ve stejné výši. Důsledkem rozdílu mezi lety 2009 a 2010 byly pravděpodobně změny ve vedení, jejichž příčinou bylo výraznější zaměření na oblast marketingu. Co se týče mimořádných účelových dotací, jak již název napovídá, jsou to dotace, které lze využít pouze na účel, pro který byly vytvořeny. Používají se v případě, kdy se divadlo setká s mimořádnou událostí (např. v roce 2012

⁷⁴ Vlastní zpracování.

změna softwaru v účetnictví). Divadlo u zřizovatele zažádá o konkrétní částku, která následně musí být celá vynaložena na tuto událost. Nesmí být překročena, ani nevyužita. Tyto mimořádné události se vyskytly v letech 2011, 2012 a 2013. V těchto letech se také divadlu podařilo získat dárce a sponzory, kteří poskytli částky sice nižší v porovnání s ostatními příjmy, avšak nezanedbatelné, jelikož každá částka, která divadlu přibude, je využita pro zlepšení jeho provozu.

V následujícím grafu je vyobrazen celkový vývoj příjmů na provoz v letech 2009 – 2013.

Graf č. 6 – Celkové příjmy na provoz MDO.⁷⁵

Z grafu je patrné, že zatímco v letech 2009 a 2010 byl zaznamenán značný nárůst příjmů na provoz, v letech 2011, 2012 a 2013 se tyto částky ustálily a rozdíl mezi jednotlivými roky nebyl tak markantní.

Z celkového přehledu vyplývá, že instituce Moravské divadlo Olomouc využívá pouze základní zdroje financování. Existují však i další možnosti, na které by se organizace měla zaměřit, aby překonala neustále se zvyšující náklady na provoz, jelikož nelze předpokládat významné zvýšení příjmů ze strany státního rozpočtu ani od zřizovatele. Dalšími možnostmi financování organizace se zabývá následující kapitola.

⁷⁵ Vlastní zpracování.

6 MOŽNOSTI DALŠÍCH ZDROJŮ

Jak z předchozí kapitoly vyplývá, Moravské divadlo Olomouc získává finanční příspěvky na provoz, kromě příjmů z vlastní činnosti, pouze od několika dalších subjektů. Proto se nabízí otázka, zda tento počet subjektů nerozšířit ještě o další možné zdroje, které zatím využívány nejsou buď vůbec, nebo jen velmi málo.

Je evidentní, že jedním z nejdůležitějších zdrojů financování MDO je zřizovatel, jehož příspěvky měly ve sledovaném období vzestupnou tendenci, na rozdíl od příspěvků ze státního rozpočtu, tj. od Krajského úřadu či Ministerstva kultury, které spíše klesají. Je proto potřebné vyhledat nebo rozšířit další možné zdroje financování. Divadlo by mělo vyhledat a oslovit více potencionálních finančních dárců, ať už jednotlivce či instituce. Počet těchto dárců není nijak omezen, proto by bylo neefektivní soustředit se pouze na současně využívané zdroje, ale snažit se získat příznivce i v soukromém sektoru. Také by se divadlo mělo zaměřit na možnost čerpání dotací z Evropské Unie, která nabízí finanční programy i pro činnosti v kulturní oblasti.

V současné době však divadlo nemá konkrétní pracovní pozici, jejíž jedinou pracovní náplní by bylo vyhledávání zdrojů a získávání finančních prostředků. Z tohoto pohledu by jim tato bakalářská práce mohla být prospěšná.

V následujících podkapitolách jsou uvedeny jednotlivé návrhy dalších finančních zdrojů, konkrétně dotací z Evropské Unie, darů, sponzoringu, ale také i merchandisingu a v neposlední řadě rozšíření spolupráce s dalšími kulturními institucemi.

6.1 Dotace z Evropské Unie

Dotace z Evropské unie (EU) jsou udělovány pro projekty nebo činnosti spojené s politikami EU. Tato podpora není poskytována na základě „případ od případu“ ale v rámci specifických programů. Program pro kulturu a konkrétně i pro divadlo se nazývá „Tvůrčí Evropa“ („Creative Europe“) a je platný v letech 2014-2020.⁷⁶

„Tvůrčí Evropa“ je rámcový program EU, který podporuje kulturní a mediální sektor. V návaznosti na předchozí kulturní a mediální programy, bude „Tvůrčí Evropa“ s rozpočtem ve výši 1,46 miliardy eur, což je o 9% více než u předchozích programů, podporovat desítky tisíc umělců, profesionálů v kulturních a audiovizuálních odvětvích a organizací působících v oblasti scénických umění, výtvarného umění, atd. Díky tomuto programu budou moci příjemci působit po celé Evropě a tím oslovovat nové občanstvo. Jelikož tento program pomůže evropské kultuře zvýraznit se i v jiných zemích, přispěje také k ochraně kulturní a jazykové různorodosti.⁷⁷

Aby divadlo mohlo dotaci z tohoto programu získat, musí nejprve identifikovat program, který odpovídá projektu, pro který chce získat finance, v případě divadla je to tedy program „Tvůrčí Evropa“. Po té by divadlo mělo podat svou žádost prostřednictvím otevřené výzvy k předkládání návrhů. Výzvy jsou zveřejněny buď na webových stránkách programu, nebo na stránkách řídicího orgánu, který je odpovědný za efektivní řízení a implementaci operačního programu v členském státu a jeho regionech, tzn. výběr, sledování a vyhodnocování tisíce projektů tím, že aktivity vybrané k financování operačního programu odpovídají kritériím.⁷⁸

Projekt, díky kterému by MDO mělo šanci tuto dotaci získat by se mohl týkat například technického přizpůsobení divadla multikulturním projektům EU, tzn. vybudování překladatelských zařízení, která by se používala v průběhu inscenací hraných v českém jazyce, nebo možnosti zpřístupnění divadla pro zahraniční soubory a jejich spolupráce s domácími soubory, možnost vybudování letní scény pro cizojazyčná představení směřovaná konkrétně pro zahraniční turisty v období divadelních prázdnin, kdy je turistická sezóna nejzajímavější, vytvoření agenturní činnosti se záběrem v celé

⁷⁶ Informace z kontaktního centra Evropské Unie.

⁷⁷ *Creative Europe programme* [online], <http://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/index_en.htm>.

⁷⁸ Informace z kontaktního centra Evropské Unie.

EU, či možnost financování výjezdů MDO do jiných destinací s hudebními nebo baletními projekty, ve kterých není překážkou jazyková bariéra.

6.2 Dary

MDO nemá stanovené zvláštní pravidla týkající se darů. Dary, ať finanční nebo věcné, je možné získat na základě darovací smlouvy. Pokud by se dárce rozhodl organizaci poskytnout dar, musí organizace požádat zřizovatele k písemnému souhlasu, který bude součástí darovací smlouvy. Dárce má právo rozhodnout se, zda poskytovaný dar bude účelově určený či nikoliv. Je tedy možné poskytnout finanční dar např. na realizaci konkrétní inscenace nebo bez vymezení účelu.

6.3 Sponzoring

Základním principem sponzoringu je kooperace mezi subjekty, která je přínosem pro obě strany. Spolupráce s MDO by mohla být pro potenciální partnery významná, hlavně díky oceněním v oblasti kultury, která v minulosti obdrželi někteří významní umělci. Například v roce 2013 získal Cenu města Olomouce za Počin roku režisér Michael Tarant nebo činoherní herec Jaroslav Krejčí, který byl nominován na Cenu Olomouckého kraje v oblasti profesionálního umění – divadlo.

Zájmem každého sponzora je zviditelnit se na významné kulturní události, MDO tyto události nabízí např. v podobě účasti na různých tuzemských a zahraničních festivalech. V roce 2013 to byl Festival Opera 2013, Divadlo v parku Šumperk nebo Festival Stanisława Moniuszky Kudowa Zdrój v Polsku, kde divadlo vystoupilo s operou Prodaná nevěsta a sklidilo od polských diváků bouřlivý potlesk ve stoje.

MDO jako významná kulturní organizace může nabídnout také širokou škálu možností propagace, např. v tiskových materiálech divadla, v programech, sbornících, na internetových stránkách nebo ve formě reklamy při pronájmu divadelního sálu kulturně společenským aktivitám, jako jsou plesy, apod.

6.4 Merchandising

Merchandising, neboli prodej doplňkového zboží, je také důležitým zdrojem k získání financí. Aby byl zajištěn úspěšný prodej, je důležitá správná volba zboží. Nabídka sortimentu by měla být široká a cenově dostupná pro různé cílové skupiny.

MDO tento prodej provádí již od svého založení v podobě divadelních programů. Od roku 2012 probíhá prodej speciálních kalendářů, které obsahují netradiční a vtipné fotografie umělců a některých ostatních pracovníků. Dají se také zakoupit různé publikace o divadle.

MDO by po vzoru jiných divadel mohla prodej doplňkového zboží rozšířit ještě o plakáty k jednotlivým inscenacím, o zvukové a vizuální záznamy z představení na CD a DVD nebo prodejem kostýmních či scénografických návrhů v podobě bytových dekorací a obrazů.

6.5 Spolupráce s jinými kulturními institucemi

Jednou z dalších možností by mohla být spolupráce s jinými institucemi z oblasti kultury, což by mělo za důsledek přilákání většího počtu diváků.

MDO tuto možnost již začalo využívat. Konkrétně v roce 2012 realizovalo dvě koprodukce s Baletním studiem při MDO (pohádka Broučci a muzikálový večer Hvězdy tančí..., kde se účastnil i jeden z finalistů soutěže Hlas Československa). Dále spolupracuje s Konzervatoří Evangelické akademie v Kroměříži a s Univerzitou Palackého Olomouc.

Další spolupráci by MDO mohlo navázat ve společném projektu s orchestrem Moravské Filharmonie Olomouc (MFO), který má své vlastní renomé a divadlo by tak mohlo získat nové diváky. Projekt by fungoval na základě tzv. „půjčování“, kdy by sólisté MDO účinkovali při koncertech MFO a naopak orchestr MFO by vystupoval na významných akcích (např. operní Open Air Festivaly) ve spojení s divadelním orchestrem.

ZÁVĚR

Příspěvkové organizace spravují, ochraňují a prezentují kulturní památky, což je finančně značně náročné. Sice již doznívající, avšak stále značná finanční krize měla za následek státem zavedená úsporná opatření, která v oblasti kultury neustále přetrvávají. Díky tomu došlo k dlouhodobému snížení příspěvků a dotací pro příspěvkové organizace v oblasti kultury. Je tedy nasnadě zamyslet se nad otázkou, kde a jak získat chybějící finanční prostředky.

Hlavním účelem Moravského divadla Olomouc je uspokojování potřeb kulturního rozvoje a zájmů občanů – diváků. Přestože se jedná o služby poskytované široké veřejnosti, výnosy z prodeje vstupného a doplňkového zboží nejsou tak vysoké, aby pokryly náklady spojené s provozem celé organizace. Naneštěstí se potřeby finančních příspěvků zvyšují z důvodu růstu inflace, zvýšení provozních nákladů a dalších ekonomicky nepříznivých situací.

Moravské divadlo Olomouc musí neustále zlepšovat kvalitu a nabídku služeb, aby si udrželo stávající diváky, ale také získávalo nové, což je finančně značně nákladná činnost. Přehled finančních zdrojů ukázal, že divadlo ke svému provozu průměrně využívá z 83% příspěvky z rozpočtu zřizovatele včetně příspěvků ze státního rozpočtu, něco málo přes 16% tvoří výnosy z vlastní činnosti a necelé 1% tvoří příspěvky od jiných subjektů. Z tohoto důvodu je nutné zamyslet se nad vyhledáním dalších možných zdrojů financování, což bylo cílem této bakalářské práce.

První z možností je zapojení divadla do programu Evropské Unie s názvem „Tvůrčí Evropa“. Je to program speciálně zaměřený na podporu kulturního a mediálního sektoru. Moravské divadlo Olomouc by jej mohlo využít např. pro technické přizpůsobení divadla multikulturním projektům EU.

Dalšími možnostmi jsou dárcovství a sponzoring. Divadlo sice využívá obě možnosti, avšak příjmy z těchto zdrojů nejsou příliš vysoké v porovnání s ostatními příjmy. Bylo by tedy potřeba rozšířit tyto zdroje a pravidelně vyhledávat a oslovovat další potenciální dárce i sponzory.

Důležitý je také rozvoj merchandisingu, který v Moravském divadle Olomouc není příliš obsáhlý, bylo by proto prospěšné rozšíření prodávaného sortimentu o další zboží, např. o záznamy z představení na CD nebo DVD.

V neposlední řadě by bylo pro divadlo výhodné navazovat spolupráci i s jinými kulturními institucemi za účelem zviditelnění se a získání nového obecnstva. Takovou institucí by se mohla stát například Moravská filharmonie Olomouc, která již s divadlem dříve spolupracovala.

Z výše uvedených informací vyplývá, že Moravské divadlo Olomouc by se mělo zaměřit především na:

- začlenění se do programu Evropské Unie,
- pravidelné vyhledávání a oslovování potenciálních dárců a sponzorů,
- rozšíření prodeje doplňkového zboží,
- navazování spolupráce s jinými kulturními institucemi.

V této práci byly naznačeny návrhy možností dalších zdrojů financování provozu divadla a je pouze na uvedené instituci, zda tyto návrhy v budoucnu využije.

ANOTACE

Příjmení a jméno autora:	Krausová Iveta
Instituce:	Moravská vysoká škola Olomouc
Název práce v českém jazyce:	System financování Moravského divadla Olomouc
Název práce v anglickém jazyce:	The Funding System of the Moravian Theatre Olomouc
Vedoucí práce:	Mgr. et Mgr. Michaela Vaněčková, PhD.
Počet stran:	64
Počet příloh:	1
Rok obhajoby:	2014
Klíčová slova v českém jazyce:	divadlo, příspěvková organizace, kultura, financování, zřizovatel, zdroje
Klíčová slova v anglickém jazyce:	theatre, allowance organization, culture, financing, founder, resources

Cílem bakalářské práce „*System financování Moravského divadla Olomouc*“ je poskytnutí přehledu finančních zdrojů zajišťujících provoz této příspěvkové organizace a návrh dalších možností zdrojů, které nejsou využívány. Teoretická část práce je zaměřena na oblast kultury, typy právních forem kulturních institucí, charakteristiku příspěvkové organizace a informace o Moravském divadle Olomouc. Praktická část obsahuje přehled příjmů od jednotlivých zdrojů a návrh dalších možností.

The aim of the thesis “*The Funding System of the Moravian Theatre Olomouc*“ is to provide an overview of financial resources this allowance organization and propose other resources that aren't used. The theoretical part is focused on culture, types of legal forms of cultural institutions, characteristics of allowance organization and information about the Moravian theatre Olomouc. The practical part contain a summary of revenue from individual sources and propose of other options.

LITERATURA A PRAMENY

Seznam literatury

DRLÍK, V. et al. *Moravské divadlo Olomouc 1920-2000: almanach*. Olomouc: Moravské divadlo, 2000. 152 s.

GREGORINI, B., J. GREGORINI, J. SRSTKA. *Základy divadelní činnosti*. Praha: Akademie múzických umění, 2007. 40 s. ISBN 978-80-7331-093-6.

KREJČÍ, H. *Základní typy právních forem profesionálních divadel v České republice a jejich vliv na proces řízení*. 1. vyd. Brno: Janáčkova akademie múzických umění v Brně, 2009. 214 s. ISBN 978-808-6928-579.

REKTOŘÍK, J., a kol. *Organizace neziskového sektoru*. 3. aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Ekopress s.r.o., 2010. 183 s. ISBN 978-80-86929-54-5.

SALAMON, L. M. a H. K. ANHEIER. In search of the non-profit sector. I: The question of definitions, In *Voluntas: International Journal of Voluntary and Non-profit Organization*, 1992.

SOUKUP, V. *Přehled antropologických teorií kultury*. 2. vyd.. Praha: Portál, 2004. 229 s. ISBN 80-717-8929-1.

Státní kulturní politika České republiky 2009-2014. Praha: Ministerstvo kultury, 2009. 108 s. ISBN 978-80-86310-83-1.

ŠKARABELOVÁ, S. *Když se řekne nezisková organizace*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2002. 130 s. Příručka. ISBN 80-210-3031-3.

ŠKARABELOVÁ, S., a kol. *Ekonomika kultury a masmédií*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2007. 210 s. ISBN 978-802-1042-674.

TYLOR, E. B. *Primitive Culture, Vol. 1 Researches into the Development of Mythology, Philosophy, Religion, Art, and Custom*. 2. vyd. Cambridge: Cambridge Univ Pr, 2010. 468 s. ISBN 978-110-8017-503.

VYSEKALOVÁ, J. a J. MIKEŠ. *Reklama: jak dělat reklamu*. 3., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2010. 208 s. ISBN 978-80-247-3492-7.

Seznam elektronických zdrojů

Creative Europe programme [online]. 2014 [cit. 2014-06-19]. Dostupné na WWW: <http://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/index_en.htm>.

Dotace. *Ifinancovani.cz* [online]. © 2014 [cit. 2014-06-19]. Dostupné na WWW: <<http://www.ifinancovani.cz/dotace>>.

FRIŠTENSKÁ, Hana et al. *Průvodce Občanským zákoníkem pro nadace a nadační fondy* [online]. Fórum dárců, červen 2013, 98 s. [cit. 2014-05-06]. Dostupné na WWW: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/fileadmin/user_upload/informacni_brozury/Pruvodc-e-obcanskym-zakonikem-pro-nadace-a-nadacni-fondy_fd-_5_.pdf>.

General Conference Adopts Universal Declaration on Cultural Diversity. In *UNESCO - General Conference* [online]. UNESCO, © 2001-2003 [cit. 2014-02-22]. Dostupné na WWW: <http://www.unesco.org/confgen/press_rel/021101_clt_diversity.shtml>.

KOUBOVÁ, Kateřina. Zpívejte, chod'te do divadla, pomůžete ekonomice, říká italský profesor. *IDNES.cz: Ekonomika* [online]. 30.10.2013 [cit. 2014-02-24]. Dostupné na WWW: <http://ekonomika.idnes.cz/rozhovor-s-profesorem-pier-luigi-saccem-fdk-/ekonomika.aspx?c=A131030_122747_ekonomika_fih>.

NIPOS. *Základní statistické údaje o kultuře v České republice 2012: II. díl Umění* [online]. 2013, 104 s. [cit. 2014-06-20]. ISBN 978-80-7068-273-9. Dostupné na WWW: <http://www.nipos-mk.cz/wp-content/uploads/2013/05/Statistika_kultury_2012_II.UMENI_web.pdf>.

PROJEKTOVÁ A ROZVOJOVÁ AGENTURA, A.S. *Komparace systémů finanční podpory kultury v ČR s vybranými vyspělými státy* [online]. Praha, 2008 [cit. 2014-04-29]. 61 s. Dostupné na WWW: <<http://www.mkcr.cz/assets/kulturni-politika/Studie-a-analyzy/Komparace-systemu-financni-podpory-kultury-v-CR-s-vybranymi-vyspelymi-stat.pdf>>.

Působnost ministerstva. *Ministerstvo kultury* [online]. © 2007 [cit. 2014-06-17]. Dostupné na WWW: <<http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=36>>.

Základní informace o možných právních formách provozování profesionální umělecké činnosti v ČR. In *Edice Box* [online]. Praha: Divadelní ústav, červen 2004 [cit. 2014-02-28]. 18 s. Dostupné na WWW: <<http://host.divadlo.cz/box/clanek.asp?id=5768>>.

Zásady vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky nestátním neziskovým organizacím ústředními orgány státní správy. In *Příloha k usnesení vlády ze dne 1. února 2010 č. 92*. Praha, 2010. Dostupné na WWW: <<http://www.mkcr.cz/assets/literatura-a-knihovny/Zasady.pdf>>.

Seznam právních norem

Předpis č. 89/2012 Sb., Zákon občanský zákoník.

Zákon č. 89/2012 Sb., Zákon občanský zákoník.

Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích.

Zákon č. 203/2006 Sb., o některých druzích podpory kultury a o změně některých souvisejících zákonů.

Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech.

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů.

Seznam ostatních zdrojů

Informace z kontaktního centra Evropské Unie.

Interní informace MDO.

Organizační řád MDO.

Výpis z obchodního rejstříku.

Zřizovací listina Moravského divadla Olomouc.

SEZNAM ZKRATEK

a.s.	akciová společnost
BOZP, PO, CO	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, požární ochrana, civilní ochrana
EU	Evropská Unie
FO	Fyzická osoba
IT	Informační technologie
KÚOK	Krajský úřad Olomouckého kraje
MDO	Moravské divadlo Olomouc
MFO	Moravská filharmonie Olomouc
MK ČR	Ministerstvo kultury České republiky
o.p.s.	obecně prospěšná společnost
o.s.	občanské sdružení
p.o.	příspěvková organizace
s.r.o.	společnost s ručením omezeným
THS	Technicko hospodářská správa

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. č. 1 – Schéma organizační struktury MDO: Hlavní organizační útvary	29
Graf č. 1 – Příjmy v roce 2009	32
Graf č. 2 – Příjmy v roce 2010	32
Graf č. 3 – Příjmy v roce 2011	34
Graf č. 4 – Příjmy v roce 2012	35
Graf č. 5 – Příjmy v roce 2013	37
Graf č. 6 – Celkové příjmy na provoz MDO	39

SEZNAM TABULEK

Tab. č. 1 – Počet divadel jednotlivých právních forem v ČR v roce 2012	19
Tab. č. 2 – Příjmy v roce 2009	32
Tab. č. 3 – Příjmy v roce 2010	32
Tab. č. 4 – Srovnání příjmů v letech 2009 - 2010	33
Tab. č. 5 – Příjmy v roce 2011	34
Tab. č. 6 – Srovnání příjmů v letech 2010 – 2011	34
Tab. č. 7 – Příjmy v roce 2012	35
Tab. č. 8 – Srovnání příjmů v letech 2011 – 2012	36
Tab. č. 9 – Příjmy v roce 2013	37
Tab. č. 10 – Srovnání příjmů v letech 2012 - 2013	37
Tab. č. 11 – Celkové srovnání příjmů v letech 2009 2013	38

SEZNAM PŘÍLOH

Příl. č. 1 – Zřizovací listina MDO	55
--	----

PŘÍLOHY

V souladu s platnými zákony a na základě usnesení Zastupitelstva města Olomouce ze dne 22. 6. 2011 se mění s účinností od 1. 7. 2011 zřizovací listina příspěvkové organizace Moravské divadlo Olomouc, příspěvková organizace ze dne 3. 12. 1991 tak, že nově zní takto:

ZŘIZOVACÍ LISTINA

Čl. I.

Zřizovatel

Název: Statutární město Olomouc
Sídlo: Horní náměstí 583
779 11 O L O M O U C
IČ: 00299308

Čl. II.

Název, sídlo a identifikační číslo příspěvkové organizace

Název: Moravské divadlo Olomouc, příspěvková organizace
Sídlo: Tř. Svobody 33
779 00 O L O M O U C
Právní forma: příspěvková organizace
IČ: 00100544

Čl. III.

Vymezení hlavního účelu a tomu odpovídajícího předmětu činnosti

1. Hlavní účel :

Příspěvková organizace Moravské divadlo Olomouc (dále jen organizace) je zřízena jako stálé repertoárové divadlo s uměleckými soubory opery a operety, činohry a baletu a je kulturním reprezentantem statutárního města Olomouce v celostátním i mezinárodním měřítku. Hlavním účelem organizace je uspokojování a rozvíjení kulturních potřeb a zájmů občanů specifickými divadelními a příbuznými formami a prostředky, především

pořádání veřejných divadelních představení, využívání svěřeného i vlastního majetku a aktivit souvisejících s ním, vykonávaných za účelem optimálního využití a snížení ztrát, které vyplývají z veřejně prospěšného charakteru. V této souvislosti se zaměřuje zejména na tyto činnosti:

- nastudování a veřejné scénické předvádění divadelních představení (vlastních i cizích souborů),
- výroba, veřejné předvádění a prodej audiovizuálních děl z vlastních divadelních představení,
- uchovávání a rozvoj místních, národních a mezinárodních kulturních hodnot v oblasti divadelního, hudebně dramatického a tanečního umění,
- vystavování originálů a rozmnožení děl,
- pořizování, vydávání a prodej předmětů v souladu s hlavním účelem,
- vydávání a veřejné šíření periodických a neperiodických tiskovin a publikací souvisejících s hlavním účelem,
- zvyšování odborné kvalifikace zaměstnanců,
- umělecká výchova dětí a mládeže,
- vytváření vhodného kulturního prostředí včetně občerstvení pro návštěvníky divadla, optimální využívání svěřeného i vlastního majetku v souladu s jeho určením, zejména rekvizit, technických zařízení, hudebních nástrojů, kostýmů a paruk včetně prodeje či nájmu nevyužitého majetku dalším subjektům, za účelem snížení ztráty a lepšího využití majetku. Dále pak krátkodobé poskytnutí nevyužitých kapacit sálu a dalších prostor divadla.

2. Předmět činnosti :

Provozování stálého repertoárového divadla s uměleckými soubory opery a operety, činohry a baletu jako kulturní reprezentace statutárního města Olomouce v celostátním i mezinárodním měřítku.

Čl. IV.

Označení statutárních orgánů a způsobů, jakými vystupují jménem organizace

1. Statutárním orgánem organizace je ředitel. Ředitel je do funkce jmenován a z funkce odvoláván Radou města Olomouce
2. Ředitel je zaměstnancem organizace.
3. Ředitel jedná a vystupuje jménem organizace samostatně.
4. V době nepřítomnosti ředitele jedná jménem organizace osoba písemně pověřená ředitelem k jeho zastupování
5. Za organizaci se statutární orgán podepisuje tak, že k napsanému nebo vytištěnému obchodnímu jménu organizace připojí svůj vlastnoruční podpis.

Čl. V.

Práva a povinnosti zřizovatele

Práva a povinnosti zřizovatele vyplývají z příslušných právních předpisů ČR.

Čl. VI.

Vymezení majetku

1. Zřizovatel může předat organizaci k hospodaření majetek ve vlastnictví zřizovatele (dále jen „svěřený majetek“). Seznam svěřeného majetku je přílohou č. 1 této Zřizovací listiny.
2. Vedle majetku specifikovaného předchozím ustanovením organizace užívá majetek jiných subjektů na základě uzavřených smluv a majetek, který nabyta do svého vlastnictví koupí, darem, směnou, děděním, bezúplatným převodem a z dotací.
3. Organizace je oprávněna nabývat majetek potřebný k výkonu činnosti, pro kterou byla zřízena do svého vlastnictví a to konkrétně zásoby, oběžný finanční majetek, pohledávky, přičemž vymezení těchto druhů majetku je uvedeno v zákoně č. 563/1991 Sb., o účetnictví v platném znění a vyhlášce č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění, pro účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy a organizačními složkami státu.
4. Organizace je bez předchozího písemného souhlasu oprávněna nabýt do svého vlastnictví majetek potřebný k výkonu své činnosti, pro kterou byla zřízena a to:
 - drobný dlouhodobý nehmotný majetek, u kterého doba použitelnosti je delší než jeden rok a ocenění je v částce 7 tis. Kč a vyšší a nepřesahuje částku 60 tis. Kč,
 - drobný dlouhodobý hmotný majetek, u kterého doba použitelnosti je delší než jeden rok a ocenění jedné položky je v částce 3 tis. Kč a vyšší a nepřesahuje částku 40 tis. Kč,
 - dlouhodobý nehmotný majetek s dobou použitelnosti delší než jeden rok, u kterého ocenění převyšuje částku 60 tis. Kč a nepřesahuje částku 200 tis. Kč (s výjimkou majetku uvedeného v čl. VI. odst. 6),
 - dlouhodobý hmotný majetek s dobou použitelnosti delší než jeden rok a ocenění jedné položky převyšuje částku 40 tis. Kč a nepřesahuje částku 200 tis. Kč (s výjimkou majetku uvedeného v čl. VI. odst. 6),

přičemž vymezení těchto druhů majetku je uvedeno v zákoně č. 563/1991 Sb., o účetnictví v platném znění a vyhlášce č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví v platném znění, pro účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy a organizačními složkami státu.

5. Organizace je oprávněna s předchozím písemným souhlasem věcně příslušného náměstka primátora nabýt do svého vlastnictví majetek potřebný k výkonu své činnosti, pro kterou byla zřízena a to:

- dlouhodobý nehmotný majetek s dobou použitelnosti delší než jeden rok, u kterého ocenění převyšuje částku 200 tis. Kč - 500 tis. Kč (s výjimkou majetku uvedeného v čl. VI. odst. 6),
- dlouhodobý hmotný majetek s dobou použitelnosti delší než jeden rok a ocenění jedné položky převyšuje částku 200 tis. Kč - 500 tis. Kč (s výjimkou majetku uvedeného v čl. VI. odst. 6),

příčemž vymezení těchto druhů majetku je uvedeno v zákoně č. 563/1991 Sb., o účetnictví v platném znění a vyhlášce č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví v platném znění, pro účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy a organizačními složkami státu.

6. Organizace je povinna vyžádat si předchozí písemný souhlas zřizovatele k nabytí :

- nemovitého majetku
- při pořízení motorových dopravních prostředků
- dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, jehož pořizovací cena je vyšší než 500 tis. Kč.

7. Pokud by dodatečně vyšlo najevo, že organizace hospodařila ke dni nabytí účinnosti této Zřizovací listiny ještě s jiným majetkem než je uveden v Příloze č. 1 k této Zřizovací listině, považuje se tento majetek za majetek předaný příspěvkové organizaci k hospodaření, tj. svěřený majetek. O takto zjištěném majetku jsou strany povinny se neprodleně informovat a zajistit, aby byl tento majetek uveden do příloh ke Zřizovací listině a aby byl v katastru nemovitostí proveden zápis práva hospodaření s tímto majetkem ve prospěch organizace.

ČI. VII.

Vymezení majetkových práv a povinností

1. Organizace je povinna a oprávněna svěřený majetek a majetek, který nabyla bezúplatným převodem od zřizovatele i majetek získaný vlastní činností držet a hospodárně využívat pro plnění hlavního účelu a předmětu činnosti a doplňkové činnosti dle této zřizovací listiny, pečovat o něj, udržovat jej a provádět jeho opravy, dbát o jeho další rozvoj a zvelebení, vést jeho evidenci a vést jej v účetnictví.
2. Organizace je povinna svěřený majetek a majetek, který má ve vlastnictví, chránit před zničením a poškozením, chránit jej před odcizením nebo zneužitím nebo před neoprávněnými zásahy. Je povinna sledovat, zda dlužníci včas a řádně plní své závazky a zabezpečit, aby nedošlo k promlčení nebo zániku práv z těchto závazků vyplývajících. Je

povinna včas uplatňovat právo na náhradu škody a právo na vydání bezdůvodného obohacení. Dle písemného pokynu zřizovatele tento majetek pojistí.

3. Organizace není oprávněna svěřený nemovitý majetek a nemovitý majetek bezúplatně převedený zřizovatelem prodat, směniti, darovat, zatížit zástavním právem ani věcnými břemeny, není oprávněna jej vložit do majetku právnických osob nebo jej jinak použít k účasti na podnikání třetích osob, nestanoví-li tato zřizovací listina jinak. Organizace je oprávněna pronajmout, výjimečně vypůjčit svěřený nemovitý majetek a nemovitý majetek bezúplatně převedený zřizovatelem na dobu 12 měsíců.
4. Organizace je povinna majetek, který do svého vlastnictví nabyla od svého zřizovatele bezúplatným převodem a který se stane pro ni trvale nepotřebný, nabídnout přednostně bezúplatně zřizovateli. Nepřijme-li zřizovatel písemnou nabídku, může příspěvková organizace po jeho předchozím písemném souhlasu majetek převést do vlastnictví jiné osoby za podmínek stanovených zřizovatelem.
5. Organizace je oprávněna bezúplatně a úplatně převést movitý majetek (vyjma svěřeného), jejichž vstupní cena je vyšší než 40 tis. Kč, na jednu věc, pokud věc má provozně-technické funkce delší než jeden rok, pouze po předchozím písemném souhlasu zřizovatele. Příjem z prodeje za cenu v místě a čase obvyklou vede v účetnictví odděleně a použije jej k obnově spravovaného majetku.
6. Movitý majetek (vyjma svěřeného), který se stane pro organizaci neupotřebitelný pro své poškození, opotřebení, zastarání užitných vlastností nebo pro nákladnost provozu a jeho nehospodárnost, tedy již nemůže sloužit svému účelu, což je stvrzeno písemným odborným posouzením, je organizace oprávněna vyřadit z evidence s předchozím písemným souhlasem věcně příslušného náměstka primátora v pořizovací hodnotě do 40 tis. Kč, na jednu věc. S písemným souhlasem zřizovatele je organizace oprávněna vyřadit z evidence majetek v pořizovací hodnotě nad 40 tis. Kč, na jednu věc. Následně zajistí jeho likvidaci předepsaným způsobem.
7. Organizace je povinna oznámit předem svému zřizovateli prodej vlastního majetku vymezeného v čl. VI. odst. 2 s pořizovací cenou u dlouhodobého hmotného majetku vyšší než 40 tis. Kč, na jednu věc, u dlouhodobého nehmotného majetku vyšší než 60 tis. Kč, na jednu věc. Zřizovatel má přednostní právo na odkoupení tohoto majetku v ceně obvyklé a organizace má povinnost učinit mu písemnou nabídku. Příjmy z tohoto prodeje jsou příjmem organizace.
8. Organizace je oprávněna bez souhlasu zřizovatele pronajmout, výjimečně vypůjčit svěřený movitý majetek a movitý majetek bezúplatně převedený zřizovatelem v pořizovací hodnotě do 40 tis. Kč (na dobu do 12 měsíců za jednu movitou věc nebo soubor věcí, tvořící jeden funkční celek).
9. Při pronájmu svěřeného nemovitého majetku a movitého majetku je povinna organizace sjednat výši nájemného v místě a čase obvyklou, v odůvodněných případech nájemné ve výši pokrývající náklady s nájmem související. Příjem z pronájmu svěřeného majetku je příjmem organizace, která jej vede v účetnictví odděleně a použije jej výhradně na opravy a údržbu spravovaného majetku.

10. Organizace je oprávněna bez souhlasu zřizovatele pronajmout si nebo vypůjčit si nemovitý a movitý majetek, který nezbytně potřebuje k zajištění své hlavní činnosti, na dobu kratší jednoho roku. Na dobu delší než jeden rok je organizace oprávněna si pronajmout nebo vypůjčit nemovitý a movitý majetek, který nezbytně potřebuje k zajištění své hlavní činnosti, pouze po předchozím souhlasu zřizovatele a v souladu s podmínkami stanovenými zřizovatelem. Při pronájmu nemovitého a movitého majetku je organizace povinna sjednat nájemné v místě a čase obvyklé nebo nižší.
11. Za ochranu majetku a výkon práv a povinností při hospodaření s majetkem odpovídá ředitel. Ředitel ve vnitřním organizačním předpisu organizace stanoví úkoly, práva a povinnosti jednotlivých zaměstnanců při hospodaření s majetkem, jakož i okruh funkcí, s jejichž výkonem je spojena hmotná odpovědnost. Ředitel stanovuje vnitřní organizační řád, stanovuje organizační strukturu a vnitřní směrnice.
12. Vlastní, svěřený a bezúplatně převedený majetek organizace eviduje, vede jej ve svém účetnictví, provádí jeho účetní, popřípadě, pokud tak umožňuje zákon o daních z příjmů, daňové odpisy.
13. Organizace odpovídá za škodu vzniklou na majetku a na zdraví třetích osob v důsledku nedodržení obecně závazných právních předpisů, zejména na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární ochrany a životního prostředí.
14. Příspěvková organizace je oprávněna provádět stavební investiční činnost jen s předchozím písemným souhlasem zřizovatele.
15. Organizace je oprávněna přijímat neomezeně do svého vlastnictví peněžité dary účelově neurčené. Zřizovatel v těchto případech může poskytnout předchozí souhlas společný pro více právních úkonů. Finanční dary jsou příjmem rezervního fondu. Přijetí účelově určených ostatních darů se řídí platným právním předpisem.
16. Organizace není oprávněna poskytovat dary jiným subjektům, s výjimkou obvyklých peněžitých nebo věcných darů svým zaměstnancům a jiným osobám ze svého fondu kulturních a sociálních potřeb.
17. Organizace není oprávněna uzavřít smlouvu o úvěru nebo půjčce, převzít nebo poskytnout úvěr nebo půjčku s výjimkou půjček z FKSP, a to za podmínek stanovených vyhláškou MF ČR o fondu kulturních a sociálních potřeb, v platném znění. Musí mít souhlas zřizovatele k poskytování věcných a peněžitých darů fyzickým osobám v hodnotě nad 5 tis. Kč.
18. Organizace není oprávněna poskytnout dotaci, převzít dluh, přistoupit k dluhu, převzít záruky (ručitelský závazek), zajišťovat závazky, přistoupit k závazku a smlouvě o sdružení.

19. Organizace je oprávněna upustit od vymáhání pohledávky do výše 10 tis. Kč, jejíž vymáhání se jeví jako neúspěšné nebo by náklady spojené s vymáháním převýšily pohledávku samotnou. Pohledávky vede nadále ve svém účetnictví na podrozvahových účtech. Na vyžádání zřizovatele doloží organizace u těchto pohledávek, že jejich vymáhání je neúspěšné nebo nákladné. Upustit od vymáhání pohledávky ve výši nad 10 tis. Kč může organizace pouze po předchozím písemném souhlasu zřizovatele.
20. Organizace není oprávněna bez souhlasu zřizovatele k postoupení pohledávek za částku nižší než 80 % její nominální hodnoty.
21. Organizace není oprávněna provádět peněžité a nepeněžité vklady do jiných společností.
22. Organizace není oprávněna nakupovat akcie či jiné cenné papíry. Přijímat je jako protihodnotu za své pohledávky vůči jiným subjektům je oprávněna jen s předchozím písemným souhlasem zřizovatele. Příspěvková organizace nesmí vystavovat nebo akceptovat směnky, ani být směnečným ručitelem.
23. Organizace není oprávněna uzavírat dohody o splátkách s lhůtou splatnosti delší než 6 měsíců. Organizace je oprávněna k pořízení věci a služeb nákupem na splátky nebo k uzavření smlouvy o nájmu s právem koupě nad 6 měsíců jen po předchozím písemném souhlasu zřizovatele.
24. Organizace nesmí zřizovat nebo zakládat právnické osoby, nesmí mít majetkovou účast v právnické osobě zřízené nebo založené za účelem podnikání.
25. Finanční vztah organizace k rozpočtu zřizovatele, zejména výše příspěvku, závazné ukazatele pro hospodaření a hmotná zainteresovanost budou stanovovány zřizovatelem vždy na každý kalendářní rok.
26. Organizace je povinna umožnit provádění její kontroly zřizovatelem a jím pověřeným osobám v rozsahu a způsobem daným pokyny zřizovatele. Příspěvková organizace je povinna předložit zřizovateli na požádání nejpozději do 7 pracovních dnů od výzvy všechny dokumenty, o které je požádána a které se vztahují k její činnosti.
27. Organizace je povinna umožnit Moravské filharmonii Olomouc bezúplatné užívání sálu Reduta, Mozartova sálu, přilehlého foyeru a přilehlých provozních prostor včetně schodiště a přístupového koridoru v přízemí, vše v domě č. p. 432 k.ú. Olomouc – město budova „Velkého divadla“ s tím, že bere na vědomí, že Moravská filharmonie Olomouc bude užívat tyto prostory s péčí řádného hospodáře (vč. údržby a běžných oprav) a bude se podílet na nákladech užívaných prostor podle dohody uzavřené mezi organizací a Moravskou filharmonií Olomouc.
28. Majetková práva, nevymezená organizaci touto zřizovací listinou, vykonává zřizovatel.

Čl. VIII.

Okruhy doplňkové činnosti

1. Za doplňkovou činnost se považuje taková činnost, která je prováděna nad rámec hlavního účelu a je určena pro další fyzické a právnické osoby.
2. Pro doplňkovou činnost mohou být využívány volné zdroje a zdroje určené pro její zajištění.
3. Doplňková činnost smí být prováděna pouze na základě kalkulovaných cen minimálně na úrovni úplných nákladů. V případě, že ceny za doplňkové činnosti budou rozhodnutím zřizovatele stanoveny pod úroveň nákladů, je povinen zřizovatel uhradit ztrátu do výše kalkulovaných nákladů nebo prokázané ztráty.
4. Provozování doplňkové činnosti nesmí narušovat plnění hlavních účelů organizace a sleduje se odděleně.
5. Za předpokladu, že doplňková činnost splňuje podmínky § 2 zákona č.513/1991 Sb., Obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a podmínky § 2 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, je organizace povinna postupovat v souladu s platnými právními předpisy vztahující se k podnikání.

6. Okruhy doplňkové činnosti:

- Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona

Obory činnosti:

- Výroba textilií, textilních výrobků, oděvů a oděvních doplňků
- Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků
- Výroba vlákniny, papíru a lepenky a zboží z těchto materiálů
- Vydavatelské činnosti, polygrafická výroba, knihařské a kopírovací práce
- Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků
- Zprostředkování obchodu a služeb
- Ubytovací služby
- Realitní činnost, správa a údržba nemovitosti
- Pronájem a půjčování věcí movitých
- Reklamní činnost, marketing, mediální zastoupení
- Provozování cestovní agentury a průvodcovská činnost v oblasti cestovního ruchu
- Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti

- Provozování kulturních, kulturně-vzdělávacích a zábavních zařízení, pořádání kulturních produkcí, zábav, výstav, veletrhů, přehlídek, prodejních a obdobných akcí

Čl. IX.

Ostatní ustanovení

1. Zřizovatel může stanovit závazně předpisem způsob vytvoření a použití fondů, limit mzdových prostředků a odpisový plán. K plánu účetních odpisů, které jsou zdrojem investičního fondu uděluje zřizovatel organizaci písemný souhlas.
2. Organizace je odpovědná za řádné plnění svých daňových povinností plynoucích z její činnosti.
3. Finanční hospodaření organizace je upraveno příslušnými ustanoveními zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů v platném znění a zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví v platném znění.
4. Organizace sestavuje účetní závěrku v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví v platném znění a v souladu s vyhláškou č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví v platném znění, pro účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizace, státními fondy a organizačními složkami státu.
5. Termíny a konkrétní postup předkládání výkazů účetní závěrky jsou upřesněny v metodickém pokynu.
6. Zřizovatel si vyhrazuje právo ověření účetní závěrky, případně určit organizaci povinnost ověřit účetní závěrku auditorem.
7. Zřizovatel stanoví organizaci termín předkládání dokladové a fyzické inventarizace v metodickém pokynu.
8. Další práva a povinnosti zřizovatele a organizace, pokud nejsou stanoveny v této zřizovací listině, se řídí příslušnými právními předpisy.

Čl. X.

Vymezení doby, na kterou je organizace zřízena

Organizace je zřízena na dobu neurčitou.

Čl. XI.

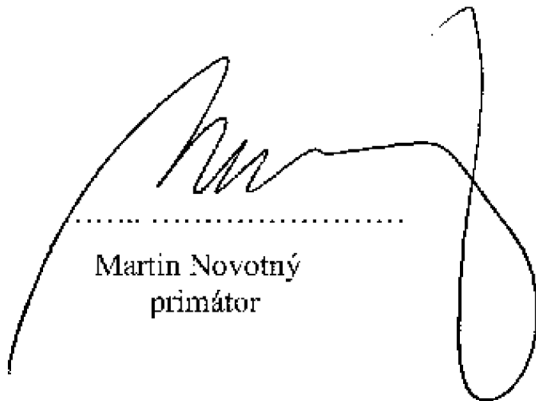
Závěrečná ustanovení

1. Zřizovací listina nabývá platnosti dnem jejího schválení Zastupitelstvem města Olomouce dne 22. 6. 2011 a s účinností od 1. 7. 2011.

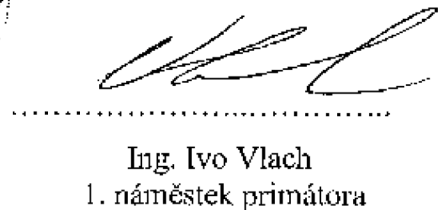
Účinností této zřizovací listiny pozbývá platnosti zřizovací listina ze dne 30. 9. 2009 včetně všech jejích dodatků.

2. Tato zřizovací listina je vyhotovena v šesti vyhotoveních, z nichž každé má platnost originálu, dvě vyhotovení obdrží Krajský soud Ostrava – obchodní rejstřík, dvě vyhotovení organizace a dvě vyhotovení zřizovatel.

V Olomouci dne 22. 6. 2011

.....
Martin Novotný
primátor

.....
Ing. Ivo Vlach
1. náměstek primátora